

NAMEN en FEITEN

*Een methode voor het
aanbrengen en vastleggen van de kennis
van namen en feiten uit de Bijbel*

door

W. P. v. d. Blink, P. G. de Jong en D. Wijma

Illustraties van A. A. Tadema

DEEL 1

VIJFDE DRUK

Dijkstra's uitgeverij Zeist bv

TER INLEIDING

*Mijn volk is uitgeroeid, omdat
het zonder kennis is.
Hosea 4 : 6a*

Bijbelse Geschiedenis is het vertelvak bij uitstek!

De waarde van een verantwoorde bijbelvertelling is zelfs niet bij benadering te schatten. Zij is het zaad, dat, uitgestrooid door de Grote Landman, eens als Zijn oogst zal worden binnengehaald.

Vertellen uit de Bijbel is, onder dit perspectief gezien, een zeer verantwoordelijke arbeid. Het is alleen te volbrengen in de wetenschap, dat Hij, die er toe riep, er ook toe wil bekwamen.

Maar, alleen vertellen, hoe belangrijk en onmisbaar ook, is geen waarborg, dat ook de nodige kennis wordt aangebracht.

Het motto, boven dit voorwoord, wijst ons juist op dit aspect van de verkondiging. Talloos zijn de klachten, dat de jeugd, na het verlaten van de lagere school, in dit opzicht tekort schiet. Ook het hanteren van de Bijbel zou zeer gebrekkig zijn.

Deze, naar wij menen, niet geheel ten onrechte geuite verwijten, brachten ons er toe, deze boekjes samen te stellen.

Wij zouden er daarom voor willen pleiten één lesuur per week te wijden aan het aanbrengen van louter kennis van de inhoud van de Bijbel.

We verdeelden hiertoe de stof over vier deeltjes, ieder 25 lessen uit het Oude Testament en 15 lessen uit het Nieuwe Testament omvattend; in beide laatste deeltjes is iedere vijfde les een herhaling.

Deze vier deeltjes zijn concentrisch opgebouwd.

In het eerste deeltje moeten de leerlingen zinnen invullen en daarbij een keuze doen uit voor een kantlijn geplaatste woorden.

In het tweede deeltje zijn de antwoorden gegeven in een aparte kolom.

Bij het derde en vierde deeltje worden de teksten genoemd waar de leerlingen zelf de antwoorden kunnen vinden. Het is onze ervaring, dat de leerlingen dit niet alleen graag doen, maar juist door dit zelf zoeken meer wegwijs worden in de Bijbel.

De bovengenoemde lesjes zijn gerangschikt onder letter A.

Hierop volgt in alle deeltjes een gedeelte, aangegeven door de letter B, dat als regel aantekeningen bevat over gewoonten en gebruiken, of andere verhelderende opmerkingen verschaft.

Onder letter C volgen dan rubriceeroefeningen, terwijl onder D datgene aangegeven staat, wat o.i. gememoriseerd dient te worden.

Het is naar ons oordeel zeer goed mogelijk, om het laatste deeltje ook met vrucht te gebruiken op de catechisatie.

DE SAMENSTELLERS

DE EERSTE MENSEN

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Kain

Paradijs

slang

verdreven

schepper

Adam en Eva

namen

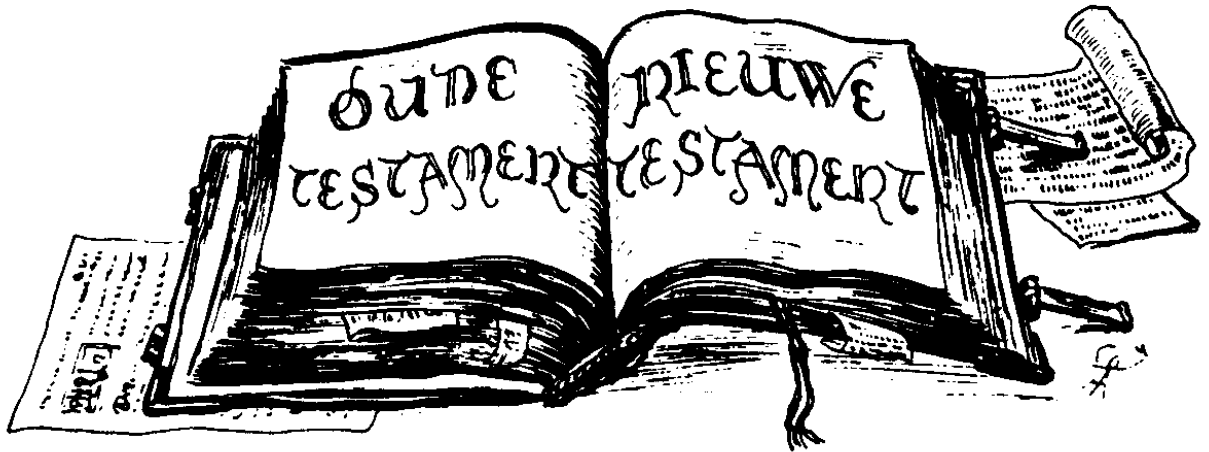
Abel

sterven

de boom der kennis

des goeds en des kwaads

1. God is de van alle dingen.
2. De eerste mensen heetten en ...
3. Zij woonden in het
4. Adam gaf de dieren in het Paradijs
5. Adam en Eva mochten niet eten van
6. De haalde hen over dit toch te doen.
7. Om deze zonde zouden zij moeten
8. Zij werden uit het Paradijs
9. De oudste zoon van Adam en Eva heette ...
10. De tweede zoon was

B. Om te onthouden:

In het Oude Testament vinden we 39 boeken, in het Nieuwe Testament 27 boeken. In de gehele bijbel komen dus 66 boeken voor.

De verhalen uit het Oude Testament vertellen, dat de Heere Jezus eens komen zal; de verhalen uit het Nieuwe Testament vertellen, dat de Heiland gekomen is.

Bekijk nu eens goed de tekening van de opengeslagen bijbel. Je ziet, dat het Oude Testament veel dikker is dan het Nieuwe.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Adam - David - Eva
Abram - Kaïn - Abel

Zet in de goede volgorde:

Abel - Kaïn - Eva
Adam - Jozef - Abel

D. Leer van buiten!

Scheppingsdagen

1e dag: het licht.

2e dag: het uitspansel.

3e dag: scheiding tussen water en land;
planten en bomen.

Les 2

VAN ADAM TOT ABRAM

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Noach

Babel

zondvloed

gedood

landbouwer

Abram

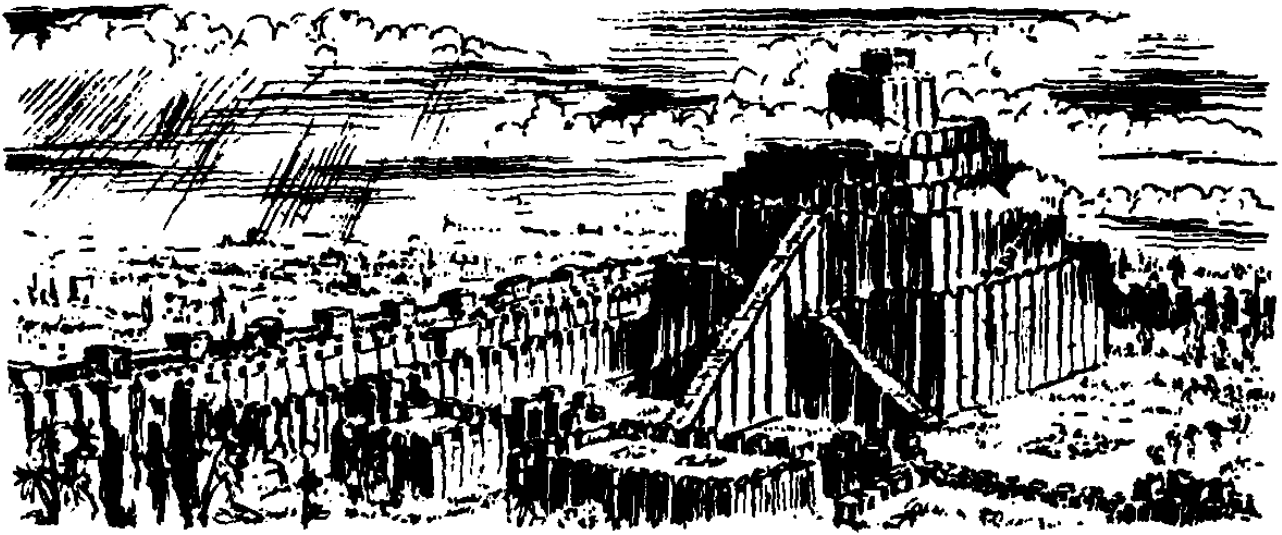
Methusalah

Sem, Cham en Jafeth

Sarai

schaapherder

1. Kaïn, de oudste zoon van Adam en Eva, werd...
2. Abel, de tweede zoon, werd....
3. Kaïn heeft zijn broer Abel....
4. De oudste mens heette....
5. Toen de mensen erg goddeloos werden, kwam de.....
6.en zijn gezin werden gespaard.
7. De zonen van Noach heetten.....,en....
8. Na de zondvloed bouwden de mensen de toren van...
9. De HEERE zei tot....., dat hij moest gaan naar het land dat God hem wijzen zou.
10. De vrouw van Abram heette....

B. Om te onthouden:

De toren van Babel telde zeven verdiepingen en was wel 91 meter hoog.

De ark van Noach was een grote woonschuit en bestond uit drie verdiepingen. De buitenkant en de binnenkant van de ark besmeerde Noach met pek, om ze waterdicht te maken.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Sem - Cham - Methusalah
Abram - Eva - Saraf

Zet in de goede volgorde:

Noach - Kain - Sem
Methusalah - Abel - Cham

D Leer van buiten!

Scheppingsdagen

4e dag: zon, maan en sterren.

5e dag: vissen en vogels.

6e dag: landdieren en de mens.

De 7e dag bestemde God tot rustdag.

HET GEZIN VAN ABRAM

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Jakob en Esau

Rebekka

Isaäk

Jakob

Sodom

Esau

Hagar

Lot

Ismaël

verwoest

1. Abram en Saraï trokken met hun neef....naar Kanaän.
2. Lot ging bij de stad....wonen.
3. Deze stad werd door de HEERE....omdat de mensen zo goddeloos waren.
4. Abram nam ook de slavin....tot vrouw.
5. Hagars zoon heette....
6.was de zoon van Abram en Saraï.
7. Isaäks vrouw heette....
8. Hun twee zonen waren....en....
9. De oudste van deze twee jongens was....
10.kreeg echter de eerstgeboortezegen.

B. Om te onthouden:

Een herder kan niet altijd op dezelfde plaats wonen. Hij moet steeds meetrekken met zijn kudde op zoek naar goede weideplaatsen. Daarom kan hij niet wonen in een houten of stenen huis, maar woont hij in een 'haren' huis. Zo'n huis is een tent, gemaakt van ijzersterk geitewool. Een tent heeft een donkere kleur, wordt over-

eind gehouden door pinnen en touwen en wordt door de vrouwen opgezet en afgebroken. Dit opzetten moet heel nauwkeurig gebeuren, want het kan soms geducht stormen en dan moet de tent natuurlijk overeind blijven staan.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Isaäk - Noach - Rebekka
Jafeth - Esau - Jakob

Zet in de goede volgorde:

Jakob - Abram - Ismaël
Lot - Isaäk - Noach

D. Leer van buiten! (Herhaling)

Scheppingsdagen

1e dag: het licht.

2e dag: het uitspansel.

3e dag: scheiding tussen water en land; planten en bomen.

4e dag: zon, maan en sterren.

5e dag: vissen en vogels.

6e dag: landdieren en de mens.

De 7e dag bestemde God tot rustdag.

Les 4

JAKOB

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Laban

bedroog

1. Jakob.... zijn vader om de eerstgeboortezegente kunnen krijgen.
2. Omdat Esau hem wilde doden, vluchtte Jakob naar zijn oom....

moeder

Kanaän

Machpela

vee

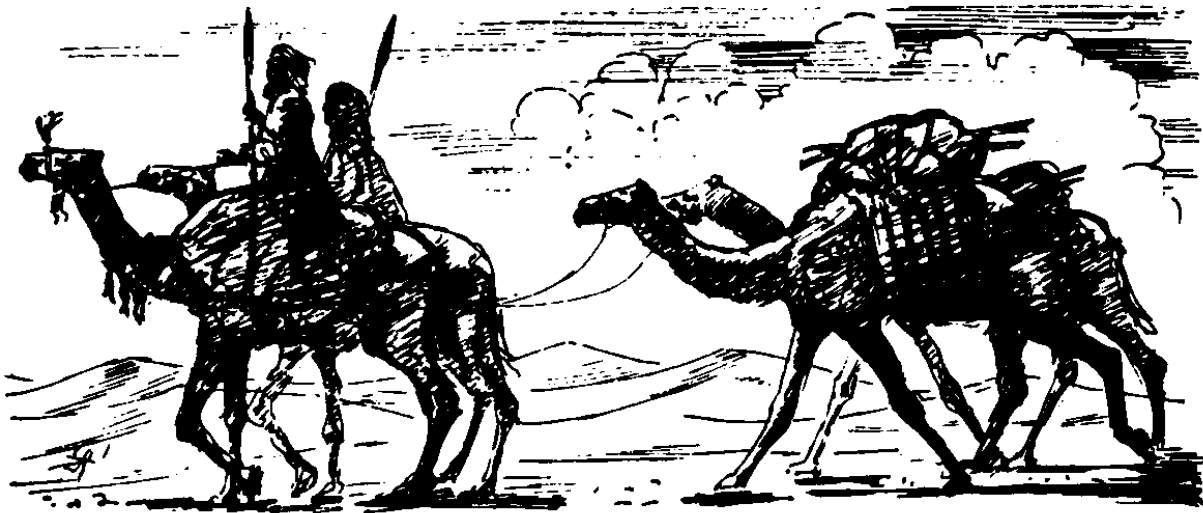
vader

twin'ig

Lea en Rachel

zeven

3. Laban had twee dochters:en...
4. Jakob heeft voor Lea en Rachel elk....jaren gewerkt.
5. Daarna heeft Jakob nog zes jaren gewerkt voor....
6. Hij is dus....jaren bij Laban geweest.
7. Toen ging hij weer naar....terug.
8. Toen hij weer in Kanaän kwam, was zijn....reeds gestorven.
9. Zijn....leefde echter nog.
10. Toen deze gestorven was, hebben Esau en Jakob hem begraven in de spelonk van....

B. Om te onthouden:

Wanneer de mensen in de tijd van Jakob op reis moesten, deden ze dit per ezel. Een ezel is erg sterk en zeer pienter en vooral uiterst voorzichtig.

Voor grote woestijnreizen gebruikte men ook kamelen. Dit zijn echte woestijn-dieren. Wanneer ze eerst goed gevoed zijn en flink gedronken hebben, kunnen ze het wel zes dagen in de verschroeiende woestijn uithouden, zonder te drinken. En daarbij lopen ze dan nog een uur of twaalf achtereen door en leggen dan ongeveer vijf km per uur af. Onderweg eten ze dan wat distels en teren overigens op het vet uit hun bulten.

Van het ruwe kameelhaar weven de vrouwen sterke en lekker warme kledingstukken, die in de koude nachten goede diensten doen. Zelfs de mest van de kamelen bewaart men en gebruikt dit om een vuurtje te stoken waarop men koeken bakken kan.

Van Jakob lezen we, dat hij zijn eerstgeboorterecht van Esau kocht voor een schotel

linzenmoes. Een bordje van deze groentesoep zag er roodachtig uit en was een smakelijk eten. Linzen zijn peulen, die men verbouwt maar die ook in het wild groeien.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Cham - Abram - Jafeth
Isaäk - Ismaël - Methusalah.

Zet in de goede volgorde:

Rebekka - Saraï - Eva
Rachel - Hagar - Sem

D. Leer van buiten!

Genesis 3:15

En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw,
en tussen uw zaad en tussen haar zaad;
dat zal u de kop vermorzelen,
en gij zult het de verzenen vermorzelen.

Les 5

JOZEF

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

veelervige rok
gevangenis
meesterdromer
vrouw
twaalf
Egypte

1. Jakob had....zonen.
2. Zijn enige dochter heette....
3. Het meeste hield Jakob van zijn zoon....
4. Deze kreeg van zijn vader een....
5. Zijn broers waren daarom erg....op Jozef.
6. Zij noemden hem....omdat hij hun zulke vreemde dromen vertelde.

Potifar

7. Toen hij zijn broers eens kwam bezoeken bij de schapen, werd hij als slaaf verkocht naar....

Jozef

8. In Egypte werd Jozef slaaf bij....

jaloers

9. De.... van Potifar vertelde echter kwaad van Jozef.

Dina

10. Toen werd Jozef naar de.... gebracht.

B. Om te onthouden:

In het Oosten kon je, evengoed als bij ons, aan de kleding zien of iemand rijk was, of arm.

Arme mensen droegen alleen maar een onderkleed, dat veel lijkt op een lang hemd. Het was van wol of linnen gemaakt, en blauw of wit van kleur. De wol kreeg men van zijn eigen schapen, maar het linnen moest helemaal uit Egypte komen en was dus erg duur.

Rijke mensen droegen over het onderkleed een opperkleed, dat tot op de enkels hing. Een purperen kleed vond men heel mooi. Nog kostbaarder was een veelervige rok, zoals Jozef er een had. Deze was gemaakt van verschillend gekleurde banen en werd daarom genoemd: een veelervige rok.

Over het onderkleed droeg men een gordel, waarin men zijn geld en andere kostbare dingen kon opbergen. Het opperkleed werd onder de kin vastgemaakt met een haak of gesp.

Herders droegen een ruige schapevacht; die was erg sterk en werd 's nachts tegelijk als deken gebruikt.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Ruben - Benjamin - Laban
Potifar - Egypte - Kanaän

Zet in de goede volgorde:

Lot - Jozef - Esau
Potifar - Noach - Jafeth

D. Leer van buiten!

Zonen van Jakob

Ruben Dan Issaschar
Simeon Naftali Zebulon
Levi Gad Jozef
Juda Aser Benjamin

Les 6

JOZEF IN EGYPTE

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

verklaarde

Simeon

onderkoning

verspieders

zeven

Farao

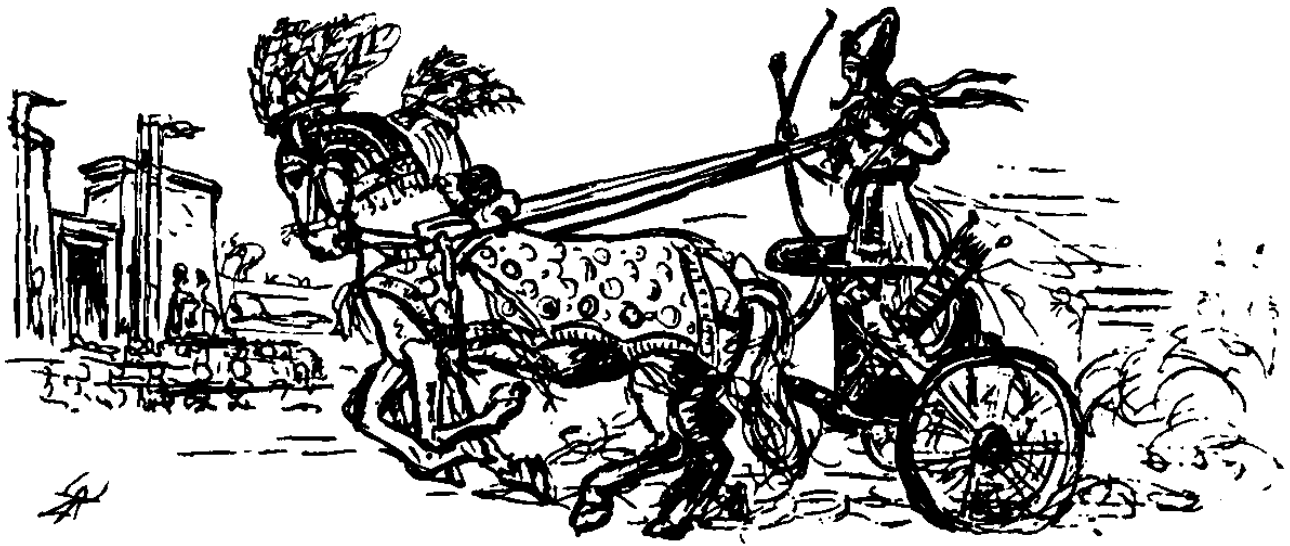
bekend

koren te kopen

Benjamin

*de schenker en de
bakker*

1. In de gevangenis verklaarde Jozef de dromen van...
2. Toen koning....gedroomd had, liet hij Jozef uit de gevangenis halen.
3. Jozef....ook de dromen van Farao.
4. Jozef zei, dat er eerst....jaren van overvloed zouden komen en dan....jaren honger.
5. Farao maakte Jozef....
6. Jozefs broers kwamen ook naar Egypte om....
7. Jozef deed of hij ze niet kende en zei, dat ze....waren.
8. Jakobs jongste zoon....was niet meegekomen.
9. Jozef zette....gevangen en zond de andere broers naar huis om Benjamin te halen.
10. Toen ze weer in Egypte kwamen, maakte Jozef zich aan zijn broers....

B. Om te onthouden:

Farao stelde Jozef aan over het gehele land Egypte; hij bekleedde hem met linnen kleren en hing een gouden keten om zijn hals. Hij liet hem rijden op de tweede wagen, die hij had en men riep voor hem uit: *Knielt!*

De wagen had twee wielen en werd door prachtig versierde paarden getrokken. Vaak droegen deze rode en blauwe vederbossen en werden geleid door jonge mannen in witte kleren. Op de wagen stond de heer met zijn wagenmenner en zijn schildknaap.

De schenker was aan het hof van de Farao een voornaam persoon. Hij moest de beker vullen en aan de koning overreiken. Hij moest dus iemand zijn, op wie de Farao helemaal kon vertrouwen. Een vijand van de koning kon immers wel eens vergif in de beker doen?

Ook overste der bakkers was aan het hof van de Farao een gewichtig ambt. Voor de Egyptenaren was brood het hoofdvoedsel.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Jozef - Ezau - Benjamin
Ruben - Juda - Potifar

Zet in de goede volgorde:

Isaäk - Jozef - Noach
Jakob - Ismaël - Lot

D. Leer van buiten! (Herhaling)

Scheppingsdagen

- 1e dag: het licht.
- 2e dag: het uitspansel.
- 3e dag: scheiding tussen water en land; planten en bomen
- 4e dag: zon, maan en sterren.
- 5e dag: vissen en vogels.
- 6e dag: landdieren en de mens.
- De 7e dag bestemde God tot rustdag.

Les 7

ISRAËL IN EGYPTE

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

<i>biezen kistje</i>	1. Jozef liet zijn hele familie uit....halen.
<i>stenen bakken</i>	2. Zij gingen in het landschap....wonen.
<i>Amram en Jochebed</i>	3. Na Jozefs dood kwam er een Farao, die de Israëlieten....
<i>Farao</i>	4. De Israëlieten moesten....
<i>dochter</i>	5. De pas geboren jongetjes moesten in de... .worden geworpen.
<i>Gosen</i>	6. De kleine....werd drie maanden verborgen.
<i>Nijl</i>	7. Toen werd hij in een....in de Nijl gezet.
<i>Mozes</i>	8. De....van Farao liet hem uit het water halen.
<i>Kanaän</i>	9. Mozes was tot zijn veertigste jaar aan het hof van....
<i>onderdrukte</i>	10. De vader en moeder van Mozes heetten....

B. Om te onthouden:

Het biezen kistje is eigenlijk een klein scheepje van papyrusriet geweest. Dit papyrusriet groeide volop langs de Nijl. Om het waterdicht te maken smeerde men er een soort pek op.

De Nijl was over het algemeen erg gevaarlijk.

Er huisden krokodillen van wel 5 of 6 meter lengte.

Deze krokodillen waren zeer vraatzuchtig.

De prinses ging natuurlijk baden op een plaats, waar deze dieren niet voorkwamen

Op deze plaats stond tussen het riet het biezen kistje.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Farao - Ismaël - Potifar
Amram - Abram - Jochebed

Zet in de goede volgorde:

Abram - Abel - Mozes
Laban - Amram - Benjamin

D. Leer van buiten!

Genesis 49:10

De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Dezelve zullen de volken gehoorzaam zijn.

MOZES

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Midian

Egypte

tien plagen

Aäron

tiende

vluchten

Mirjam

Jethro

Farao

brandende braambos

1. De broer van Mozes heette....
2. Zijn zuster heette....
3. Toen Mozes veertig jaar was, moest hij...., omdat hij een Egyptenaar had gedood.
4. Hij vluchtte naar het land....
5. In Midian werd hij herder bij....
6. Toen Mozes tachtig jaar was, verscheen de HEERE hem in het....
7. De HEERE stuurde Mozes weer naar het land....
8. Hij moest aan....gaan vragen om de Israëlieten vrij te laten.
9. Toen Farao de Israëlieten niet wilde laten gaan, strafte God het land met....
10. Pas na de....plag liet Farao de Israëlieten gaan.

B. Om te onthouden:

De herders zwierven met hun kudden over de uitgestrekte vlakten, die met gras begroeid waren.

Een vaste woonplaats hadden ze niet.

Een herder moest zijn kudde beschermen tegen wilde dieren. Als wapen had hij bij zich een knots, die aan zijn gordel hing. Ook had hij een herderstas, een staf, een slinger en een fluit.

Vaak had de herder ook een herdershond om de kudde bij elkaar te houden.

De plaag van de kikvorsen was voor de Egyptenaren zo erg, omdat de kikker als een heilig dier werd vereerd. De kikkers waren veel groter, dan die wij kennen, wel 15 cm lang. Ze werden, juist omdat ze heilig waren, nooit gedood. Toen op het gebed van Mozes de plaag ophield en de kikkers stierven, stonk heel het land.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Mirjam - Aäron - Laban
Mozes - Jozef - Aäron

Zet in de goede volgorde:

Henoch - Jethro - Ruben
Saraï - Mirjam - Rachel

D. Leer van buiten!

De plagen van Egypte

1. Water in bloed veranderd.
2. Kikvorsen over het gehele land.
3. Stof wordt luizen.
4. Allerlei ongedierte.
5. Veepest.

OP WEG NAAR KANAÄN

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

wolkkolom

Schelfzee

Sinaï

woestijn

manna

Pascha

vuurkolom

verdrongen

Farao

op een rots

1. In de nacht van de tiende plaag, vierden de Israëlieten het eerste....
2. De weg naar Kanaän liep door de....
3. Overdag wees een....hun de weg.
4. 's Nachts leidde hen de....
5. Toen ze pas op weg waren, wilde....hen weer terug halen.
6. God maakte voor de Israëlieten een pad door de....
7. Farao is met zijn leger in de zee....
8. Het brood, dat de Here uit de hemel deed regenen, noemden ze....
9. Toen er gebrek aan water was, sloeg Mozes....en er kwam water uit.
10. Na een tocht langs de Schelfzee, kwamen de Israëlieten bij de berg....

B. Om te onthouden:

Rondtrekkende herdersstammen woonden in tenten. Op de tocht door de woestijn

woonden de Israëlieten natuurlijk ook in tenten. Die tenten werden door de vrouwen geweven van geitewool en waren zwart van kleur. Abram, Isaäk en Jakob hebben ook altijd in tenten gewoond. Ze trokken steeds met hun kudden naar plaatsen, waar gras groeide.

Bij het Pascha aten de Israëlieten het Paaslam en ongezuurde koeken. Deze koeken waren zonder zuurdeeg gebakken. Zuurdeeg is een stukje zuur geworden deeg. Als men dit zuurdeeg gebruikt, worden de broden luchtiger omdat het beslag rijst. Tegenwoordig wordt in plaats van zuurdeeg gist gebruikt.

De Israëlieten aten op het Pascha dus broden, die niet gezuurd, dus niet gerezen waren.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Gosen - Kanaän - Egypte
Jethro - Egypte - Midian

Zet in de goede volgorde:

Aäron - Rebekka - Kaïn
Lea - Jochebed - Hagar

D. Leer van buiten!

De plagen van Egypte

6. Zweren aan mens en dier.
7. Hagel en vuur.
8. Sprinkhanen.
9. Drie dagen dikke duisternis.
10. Alle eerstgeborenen sterven.

BIJ DE SINAÏ

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

tabernakel

de ark

brandofferaltaar

Aäron

Levieten

wet

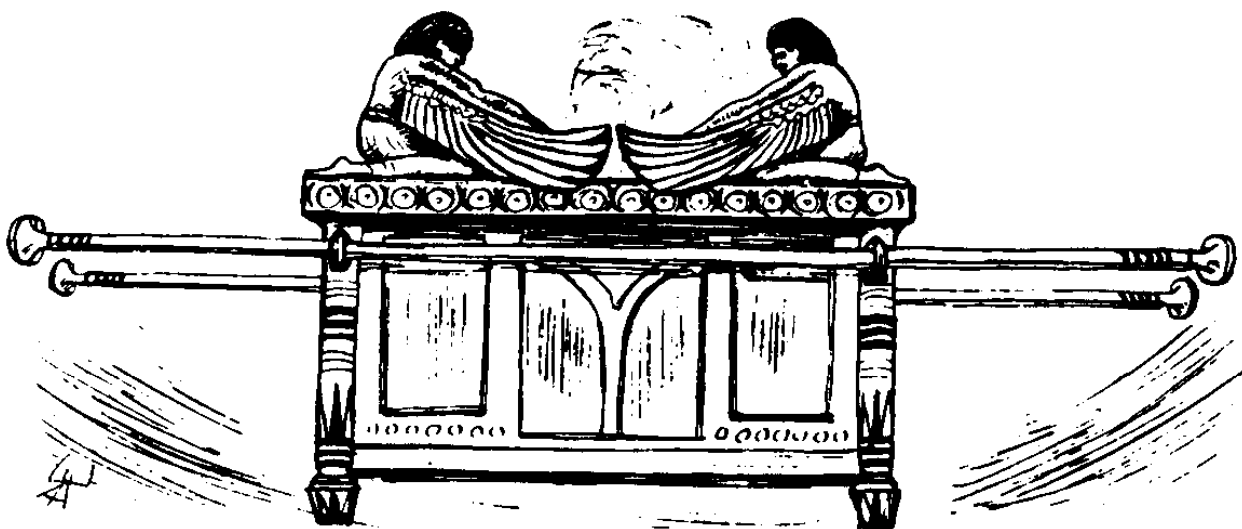
priesters

zonde

tien

gouden kalf

1. Op de berg Sinaï gaf de HEERE zijn.... aan Israël.
2. Deze wet telt.... geboden.
3. Toen Mozes op de berg was, vierden de Israëlieten het feest met het....
4. Dat was een grote....
5. Op bevel van de HEERE werd de.... gebouwd.
6. In het heilige der heiligen stond....
7. De offers werden gebracht op het....
8. Alleen de.... mochten offeren.
9. De.... hielpen de priesters.
10. was de eerste hogepriester.

B. Om te onthouden:

De HEERE had op de berg Sinaï tegen Mozes gezegd, hoe de ark gemaakt moest worden. Het was een kist, die van buiten en van binnen met een laagje goud was bedekt. Het deksel was van zuiver goud met erop twee gouden engelen of cherubs. In deze ark werden de stenen tafelen bewaard, waarop de HEERE de Wet der 10 geboden had geschreven. Niemand mocht in de ark zien. Als de ark vervoerd moest worden,

legde de hogepriester er eerst het voorhangsel en nog een mooi overkleed overheen. De priesters moesten de ark met de draagstokken op hun schouders dragen. Ook de draagstokken waren met goud overtrokken.

De HEERE schreef zelf Zijn wet op twee stenen tafelen. Dit waren stenen platen in de vorm van een rechthoek. Waarschijnlijk stonden op de eerste tafel vier geboden en op de tweede tafel de andere zes geboden.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Mozes - Mirjam - Rachel
Nijl - Sinaï - Schelfzee

Zet in de goede volgorde:

Esau - Mozes - Levi
Noach - Amram - Kaïn

D. Leer van buiten! (Herhaling)

De plagen van Egypte

1. Water in bloed veranderd.
2. Kikvorsen over het gehele land.
3. Stof wordt luizen.
4. Allerlei ongedierte.
5. Veepest.
6. Zweren aan mens en dier.
7. Hagel en vuur.
8. Sprinkhanen.
9. Drie dagen dikke duisternis.
10. Alle eerstgeborenen sterven.

AAN DE GRENS VAN KANAÄN

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

veertig

Jozua

verspieders

Rachab

twaalf

een pad

Jozua en Kaleb

Nebo

Jordaan

Jericho

1. Toen de Israëlieten dicht bij Kanaän kwamen, zond Mozes twaalf....uit.
2. Twee van hen heetten....
3. Omdat de Israëlieten niet geloofden dat ze in Kanaän zouden komen, moesten ze voor straf....jaren in de woestijn rondzwerven.
4. Mozes is gestorven op de berg....
5. Zijn opvolger was....
6. Jozua zond twee verspieders naar de stad....
7. In Jericho werden de verspieders verborgen door....
8. Om bij Jericho te komen moesten de Israëlieten door de rivier de....
9. Toen de priesters die de ark droegen, met hun voeten het water aanraakten, kwam er....
10. Toen het land was veroverd, werd het verdeeld onder de....stammen.

B. Om te onthouden:

Op Gods bevel trok het leger van Israël zes dagen lang, elke dag eenmaal, om de stad. Ook de ark werd meegevoerd, gedragen door de priesters en voorafgegaan door zeven priesters die op zeven ramshorens bliezen.

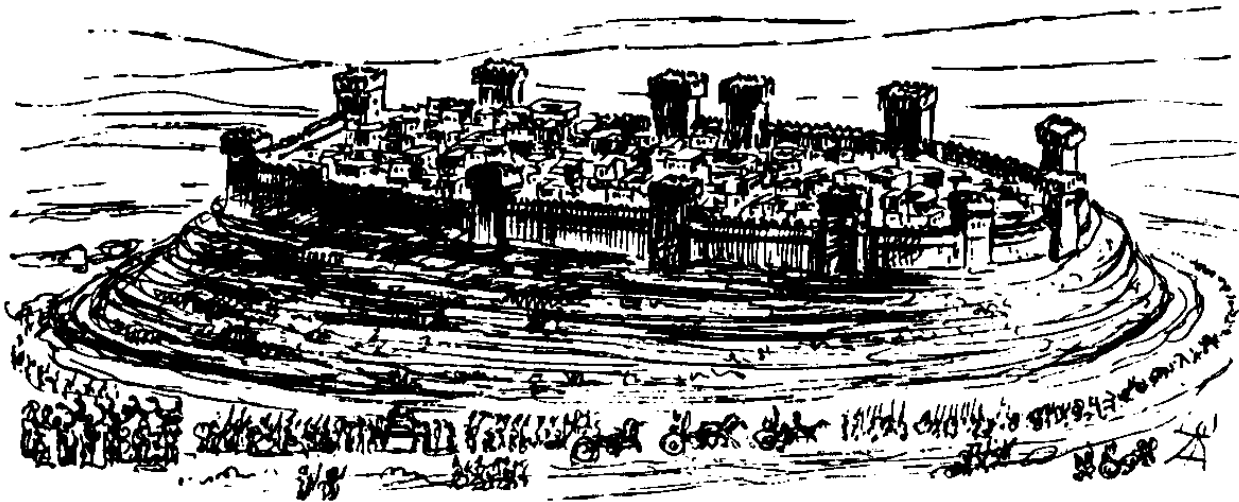
Op de zevende dag trok het volk zeven maal om de stad.

Toen, op bevel van Jozua, het volk juichte, stortten de muren van Jericho in.

Het gebeurde alles, zoals de HEERE had gezegd.

Jericho was een sterke stad met een buitenmuur en een binnenmuur. Tussen deze twee muren was een laag aarde aangebracht, waardoor de beide muren tot één brede vestingmuur werden.

Nu was het volk niet ongelovig, zoals in de tijd toen de twaalf verspieders waren uitgezonden.

Rachab werd bij de verwoesting van Jericho gespaard, omdat zij de twee verspieters had verborgen.

Zij is later getrouwd met een Israëliet en de moeder geworden van Boaz. Boaz was de overgrootvader van David en uit Davids geslacht werd de Here Jezus geboren.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Sinaï - Nebo - Nijl
Jericho - Rachab - Farao

Zet in de goede volgorde:

Rachel - Jozua - Jozef
Henoeh - Kaleb - Potifar

D. Leer van buiten! (Herhaling)

Genesis 3:15

En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw,
en tussen uw zaad en tussen haar zaad;
dat zal u de kop vermorzelen,
en gij zult het de verzenen vermorzelen.

GIDEON EN SIMSON

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

<i>leeuw</i>	1. De richter.... versloeg de Midianieten met driehonderd man.
<i>Filistijnen</i>	2. De richter....streed helemaal alleen tegen de Filistijnen.
<i>pilaren</i>	3. Deze richter was erg....
<i>Gideon</i>	4. Hij verscheurde eens een....
<i>Samuel</i>	5. Een Filistijnse vrouw leverde hem in handen van de....
<i>Simson</i>	6. Die vrouw had Simsons...., het teken van zijn grote kracht, afgeknipt.
<i>sterk</i>	7. De Filistijnen brachten Simson naar de....
<i>gedood</i>	8. Op een feest haalden de Filistijnen ook Simson. Hier duwde hij de....van het gebouw omver.
<i>gevangenis</i>	9. Toen het gebouw instortte, werd ook Simson... door het vallende dak.
<i>haren</i>	10. De laatste richter heette....

B. Om te onthouden:

Gideon was bezig tarwe uit te kloppen in de wijnpersbak. Voor grote hoeveelheden koren werden *dorswagens* gebruikt.

Gideon gebruikte een stok, dus dorste hij maar een kleine hoeveelheid, een overschot misschien.

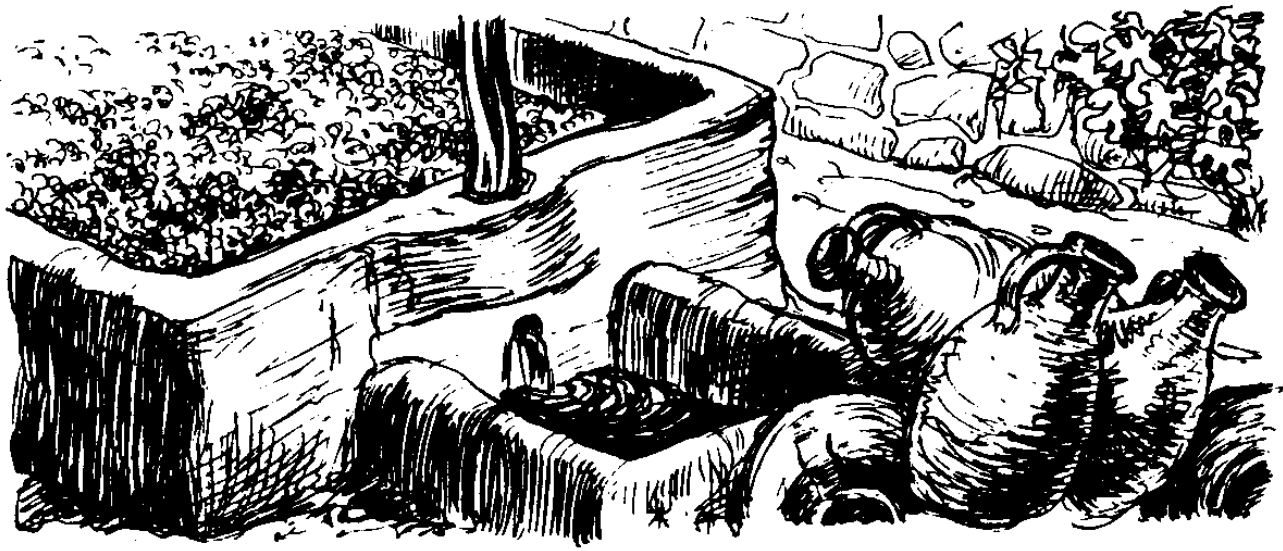
Toch was de vader van Gideon een rijk man. De Midianieten hadden dus al veel van de tarweoogst geroofd.

Uit vrees voor die rovers, ging Gideon niet naar de dorsvloer, een meestal hoge vlakte buiten het dorp, waar het kaf gemakkelijk wegwaaide, maar naar een verborgen plaats, in de wijngaard.

In de stenen bak, waarin anders de druiven getreden werden, klopte hij nu de tarwe uit.

De druivenoogst duurde van half september tot half oktober. In manden verzamelde men de rijpe druiventrossen en zo bracht men ze naar de wijnpers.

Er waren eigenlijk twee bakken. Een grote en een kleine.

In de grootste werden de druiven geworpen. Deze bak lag ook wat hoger.
Door openingen kon het druivesap naar de kleine bak lopen.
Beide bakken werden dikwijls in de rots uitgehakt.
De druiven werden uitgeperst door er op te gaan lopen. De mannen die dit deden, noemde men de 'druiventreders'.
De wijn werd uit de kleine bak geschept in leren zakken of aarden kruiken. Daarin werd de wijn bewaard.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Jordaan – Sinaï – Nijl
Gideon – Simson – Jozua

Zet in de goede volgorde:

Rachab – Rachel – Rebekka
Gideon – Mozes – Abram

D. Leer van buiten!

De Wet des HEEREN.

Ik ben de HEERE uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb.

1e gebod: Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.

2e gebod: Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken, van hetgeen boven in de hemel is, nog van hetgeen onder op de aarde is, nog van hetgeen in de wateren onder

de aarde is. Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaders bezoek aan de kinderen, aan het derde, en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten; en doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en Mijn geboden onderhouden.

Les 13

ELI EN SAMUËL

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Eli -
de HEERE
verslagen
de ark
Hanna -
sterven
tabernakel -
sneuvelden

Hofni en Pinehas
Silo -

1. De moeder van Samuël heette....
2. Samuël groeide op bij de hogepriester....
3. Hij hielp daar in de....
4. De tabernakel stond in het plaatsje....
5. Eli's zonen....waren erg goddeloos.
6. Op een nacht verscheen....aan Samuël.
7. De HEERE zei dat Eli en zijn zonen op één dag zouden ...
8. Toen er oorlog kwam met de Filistijnen, namen Hofni en Pinehas....mee in het leger.
9. De Israëlieten werden....
10. Hofni en Pinehas....in de strijd.

B. Om te onthouden:

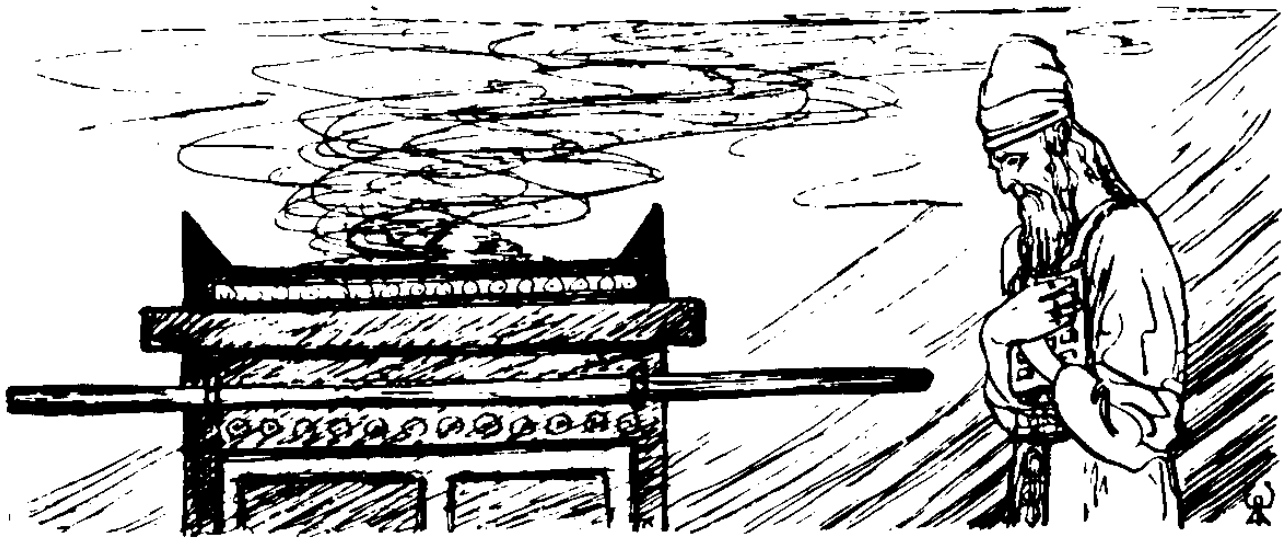
Het brandofferaltair stond in de voorhof, die rondom de tabernakel lag.

Het brandoffer, dat elke dag op dit altair aan de HEERE moest worden gebracht, werd geheel verbrand.

Van andere offers, die door de Israëlieten naar de tabernakel werden gebracht, mochten de priesters ook een deel hebben.

Hofni en Pinehas, de zonen van de hogepriester Eli, waren priesters te Silo. Ze waren echter zeer goddeloos. Vaak lieten zij voor zichzelf het beste van de offerdieren wegnemen.

Het brandofferaltair was van hout gemaakt en bedekt met koperen platen.

Het vuur op het altaar mocht niet uitgaan. Daar moesten de Levieten voor zorgen

De Filistijnen brachten de ark in de tempel van hun god Dagon. Zij meenden dat de ark Israëls God was. Die moest dan nu als een overwonnene voor hun god Dagon worden neergezet.

De volgende morgen was het beeld van Dagon echter omgevallen.

Dagon was de god, die voor een goede korenoogst zorgde. Dat geloofden de Filistijnen tenminste.

Maar God zond juist een muizenplaag, waardoor de oogst vernield werd.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Aäron - Noach - Eli
Hofni - Simson - Pinehas

Zet in de goede volgorde:

Eli - Jethro - Hofni
Eva - Hanna - Sara

D. Leer van buiten!

De Wet des HEEREN.

3e gebod: Gij zult de Naam des HEEREN uws Gods niet ijdelijk gebruiken; want de HEERE zal niet onschuldig houden, die Zijn Naam ijdelijk gebruikt.

SAUL EN DAVID

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Bethlehem .

gezalfd .

koning

harp .

Kis

Saul

schaapherder

Isaï

David

Benjamin

1. Toen Samuël oud werd, wilde het volk een....hebben.
2. De HEERE zei tot Samuël, dat hij.... tot koning moest zalven.
3. Saul was de zoon van....
4. Hij hoorde tot de stam van....
5. Toen Saul de HEERE niet wilde dienen, stuurde de HEERE Samuël naar het stadje.... om een andere koning te zalven.
6. In Bethlehem woonde....met zijn acht zonen.
7. De jongste zoon heette....
8. David was....
9. Hij kon prachtig op de....spelen.
10. Deze David werd door Samuël tot koning....

B. Om te onthouden:

Het was bekend, dat David, de jongste zoon van Isaï, heel goed op de harp kon spelen.

Toen koning Saul door een boze geest werd verschrikt, liet men David naar het hof

komen, om voor de koning muziek te maken. Dan werd Saul aanstonds veel kalmer. De harp was een snaarinstrument, zoals je op de tekening kunt zien. De vier of zeven snaren werden met de hand bespeeld.

Sauls vader had een boerderij. Zo'n boerenhuis zag er toen natuurlijk heel anders uit dan bij ons.

Het bestond van binnen uit een hoger gedeelte, dat ook wel 'bed' werd genoemd. Daar maalden de vrouwen het koren met hun handmolen; daar bakten ze het brood tegen de binnenwand van een stenen pot; daar lag ook de slaapmatras, die aan één eind wat werd opgerold, zodat men dan een hoofdpeluw had.

In het lagere deel van de woning liep het vee. Daar stond ook de voederbak, die ook wel kribbe wordt genoemd.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Hanna – Hagar – Samuël
Saul – Jakob – Kis

Zet in de goede volgorde:

Pinehas – Gideon – Abram
Eva – Hanna – Sara

D. Leer van buiten!

De Wet des HEEREN

4e gebod: Gedenkt de sabbatdag, dat gij die heiligt. Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is. Want in zes dagen heeft de HEERE de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de HEERE de sabbatdag, en heiligde dezelve.

DAVID AAN HET HOF VAN SAUL

A. Invullen!

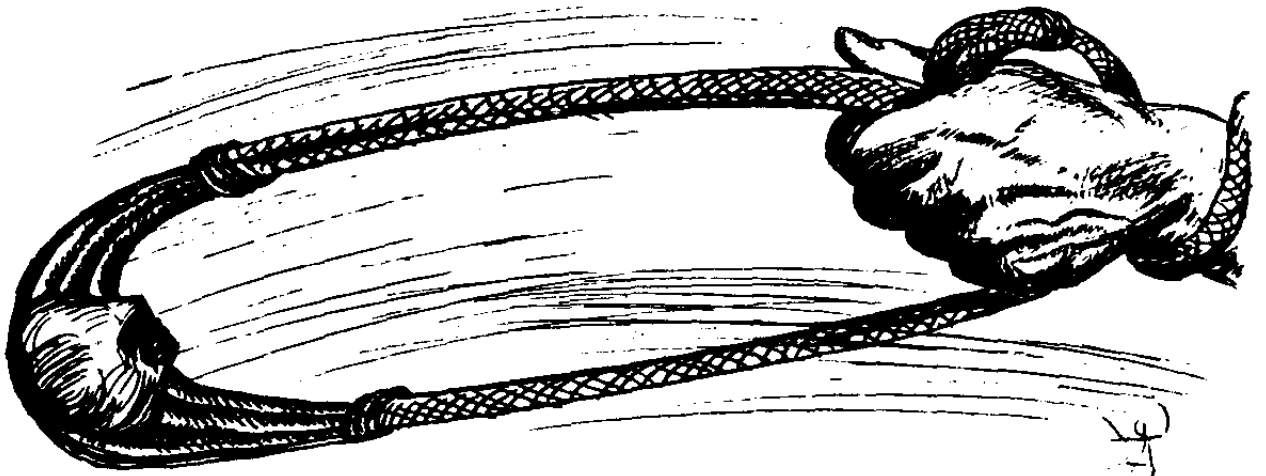
De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

David
Jonathan

boze geest

overwinningen
vrienden
doden
Goliath
jaloers
legeraanvoerder
Michal

1. Koning Saul werd soms door een.....verschrikt.
2. Dan moest.... naar het hof komen om op de harp spelen.
3. In de strijd tegen de Filistijnen versloeg David de reus....
4. Hij mocht nu trouwen met Sauls dochter....
5. De oudste zoon van koning Saul heette....
6. David en Jonathan werden....
7. Saul stelde David aan als....
8. David werd door het volk geëerd om zijn....
9. Dit maakte Saul erg....op David.
10. Daarom wilde Saul hem....

B. Om te onthouden:

De slinger werd door een herder gebruikt om de schapen te beschermen tegen wilde dieren. Ook slingerde hij er soms een steentje mee naar een afdwalend schaap. De slinger was eigenlijk een leren riem of een van geitehaar gevlochten band, die in het midden een breed gedeelte had. Daarin werd de steen gelegd.

Beide einden van de slinger werden in één hand vastgehouden. Onder het slingeren liet men plotseling één eind los, waarna de steen wegsuisde.

Zo trof David de reus Goliath in het voorhoofd.

De reus Goliath was ongeveer drie meter lang. Zijn koperen pantser woog tachtig kilogram. Aan zijn koperen lans zat een ijzeren punt van ongeveer tien kilogram.

David was *niet* klein. Koning Saul, die een hoofd boven de andere mensen uitstak, liet David zelfs, voor hij tegen Goliath ging strijden, zijn eigen pantser passen.

David ging echter in zijn herderspak.

'De HEERE zal mij redden uit de hand van deze Filistijn', zo sprak David tot koning Saul.

David versloeg ook eens een leeuw en een beer. Wel een bewijs van zijn moed en grote lichaamskracht.

C. Welke naam hoort er niet bij?

David - Gideon - Isaï
Saul - Hagar - Michal

Zet in de goede volgorde:

Isaï - Isaäk - Ismaël
Saul - Simson - Sem

D. Leer van buiten!

De Wet des HEEREN.

5e gebod: Eert uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de HEERE uw God geeft.

DAVIDS OMZWERVINGEN

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

toonbroden

doden

Juda

Achis

vluchten

Goliath

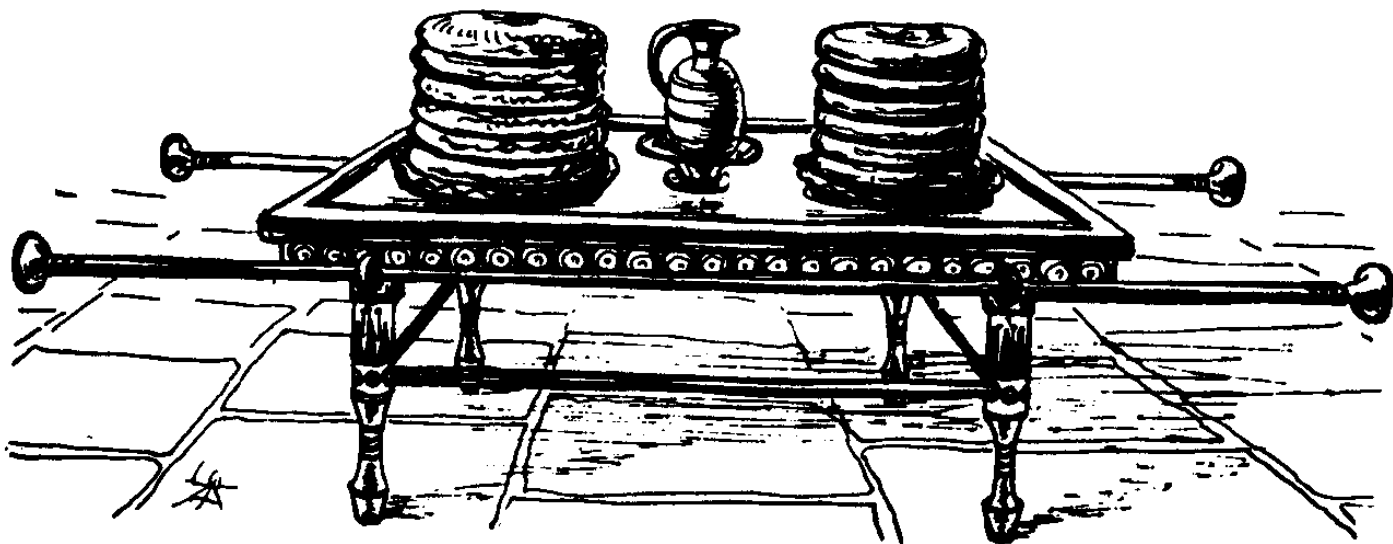
Samuël

Adullam

achtervolgd

Abjathar

1. David moest....voor koning Saul.
2. Hij ging eerst naar de oude....
3. Van de priesters te Nob kreeg David de....uit de tabernakel als voedsel voor hem en zijn mannen.
4. Ook kreeg hij het zwaard van....
5. Toen Saul dit hoorde, liet hij alle priesters....
6. Alleen....wist te ontsnappen.
7. David vluchtte het land uit naar de Filistijnse koning...
8. Daarna verborg hij zich in de spelonk van....
9. Toen begonnen Davids zwerftochten door de woestijn van....
10. Hij werd vaak door Saul....

B. Om te onthouden:

In het heilige van de tabernakel stond een lage tafel. Deze was met goud overtrokken en erg mooi van vorm. Op de tafel lagen twee stapels van zes broden, in het geheel dus twaalf; voor ieder der twaalf stammen één. Op de sabbat moesten de broden door verse vervangen worden, de oude broden mochten de priesters opeten

Deze toonbroden moesten de dankbaarheid van het volk Israël vertolken, dat God zo goed voor ze zorgde, dat ze alle dagen te eten hadden.

Wanneer wij nu in de kerk een dankdag voor het gewas houden, willen wij eveneens God danken voor al de ontvangen zegen in ons dagelijks voedsel.

In ons land komen alleen in Zuid-Limburg grotten voor. Dit zijn onderaardse holen, waar bezoekers alleen in mogen in gezelschap van een gids.

Zulke grotten of spelonken kwamen in de bergen van Palestina heel wat meer voor. In oorlogstijd konden vluchtende soldaten zich hier veilig verbergen. Het was altijd heel donker in een spelonk, alleen de ingang was schemerachtig verlicht. Wie in de ingang stond, kon onmogelijk zien of zich verderop in de spelonk nog mensen bevonden, maar zelf was hij heel goed zichtbaar, omdat hij tegen het heldere daglicht scherp afstak.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Michal - Rachel - Jonathan
David - Jericho - Bethlehem

Zet in de goede volgorde:

Aäron - David - Kis
Lot - Noach - Goliath

D. Leer van buiten!

De Wet des HEEREN.

6e gebod: Gij zult niet doodslaan.

7e gebod: Gij zult niet echtbreken.

8e gebod: Gij zult niet stelen.

9e gebod: Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.

DAVID WORDT KONING

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Saul

Jonathan

Juda

Hebron

Gilboa

zeven en een half

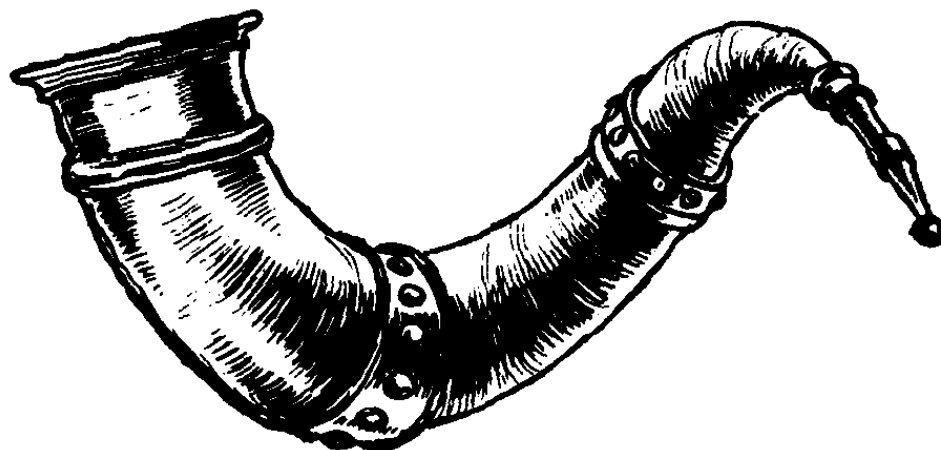
Filistijnen

Abner

gedood

Ziklag

1. Na veel omzwervingen in de woestijn van Juda, ging David weer naar het land van de....
2. Daar mocht hij in het stadje....wonen.
3. Hij kreeg hier bericht van de dood van....
4. Op het gebergte....was Israël door de Filistijnen verslagen.
5. Saul had zichzelf met het zwaard....
6. Ook....sneuvelde.
7. David ging nu naar de stad....
8. Daar zalfden hem de mannen van....tot koning.
9. Sauls krijgsoverste....maakte de zoon van Saul koning over de andere stammen.
10. David is....jaar te Hebron koning geweest.

B. Om te onthouden:

Wanneer iemand werd aangewezen om koning te zijn, werd hij gezalfd. Uit een gevulde hoorn van een schaap of een rund druppelden de mannen van Juda olie op het hoofd van David. Door deze plechtige handeling werd hij door het volk tot koning gezalfd.

Die zalfolie was met grote zorg bereid. In olijfolie werden allerlei lekker ruikende planten gedaan, waardoor ze tot een zalf verdikte. Deze zalf werd alleen voor plechtige handelingen gebruikt. Misbruik hiervan werd zwaar gestraft.

Een krijgsoverste zouden we nu generaal noemen. Hij voerde de mannen aan, leidde de gevechten en van zijn bekwaamheid hing het voor een groot deel af, of een overval of een veldtocht gelukte.

Het was voor David een groot voordeel, dat zijn neef Joab hem als zeer bekwaam generaal diende. Jammer was het, dat Joab zo wreed was en mensen doodde tegen het bevel van David in.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Jonathan - Ismaël - David
Saul - Jozua - Abner

Zet in de goede volgorde:

Jetnro - Jonathan - Juda
Abner - Jozua - Gideon

D. Leer van buiten!

De Wet des HEEREN.

10e gebod: Gij zult niet begeren uws naasten huis; gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat van uw naaste is.

KONING DAVID

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

tempel

koning

Salomo

Jeruzalem

Hebron

ark

gedood

Joab

Absalom

vluchtte

1. Toen David over alle twaalf stammen koning geworden was, ging hij te....wonen.
2. Davids legeraanvoerder was....
3. David bracht ook de....naar Jeruzalem.
4. Graag wilde David voor de HEERE een.... bouwen.
5. Dit zou echter gebeuren door....
6., de zoon van David, stond tegen zijn vader op.
7. Hij wilde....worden in de plaats van zijn vader.
8. In....liet hij zich tot koning kronen.
9. David....voor zijn zoon naar het Over-Jordaanse.
10. Daar werd Absalom met zijn leger verslagen en door Joab....

B. Om te onthouden:

Een terebint is een knoestige boom met veel lange takken en veel dunne zijtakken. Deze boom lijkt in de verte wel wat op een eik.

Hij wordt ook wel terpentijnboom genoemd. Als je in de stam snijdt, komt er een groenachtige vloeistof uit, die men terpentijn noemde.

Met zijn lange haren, waarop hij zo trots was, raakte Absalom in de takken verward.

In het woud van Efraïm, waar het leger van David streed tegen het leger van Absalom, waren diepe rotskloven en moerassen.

Door deze kloven en moerassen kwamen er meer soldaten van Absalom om het leven, dan door het zwaard.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Salomo - Saul - Absalom
Abner - Joab - Samuël

Zet in de goede volgorde:

Cham - Joab - Laban
Absalom - Henoeh - Benjamin

D. Leer van buiten!

(Herhaling van: De Wet des HEEREN)
(zie les 12-17)

Les 19

SALOMO

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

paleis
Scheba
Salomo
tempel
afgoden

1. David wees zijn zoon....als opvolger aan.
2. De moeder van Salomo heette....
3. Salomo ontving van de HEERE grote.... om het volk te kunnen regeren.
4. Eens kreeg Salomo bezoek van de koningin van....
5. Hij liet een prachtige....voor de HEERE bouwen.

wijsheid

Bathseba

Ierobeam

twee

Rehabeam

6. Ook bouwde hij een heel mooi....

7. Toen Salomo met een heidense prinses trouwde, ging hij ook....dienen.

8. Daarom zou de zoon van Salomo maar over....stammen mogen regeren.

9. Deze zoon heette....

10. Over de andere tien stammen zou....regeren.

B. Om te onthouden:

Voor de paleizen van David en Salomo en voor de tempel werd het beste hout gebruikt, dat men maar kopen kon. Dit cederhout groeide niet in Palestina, maar in een land, niet ver daar vandaan. Salomo was een vriend van de koning van dit land. Cederbomen worden ongeveer 25 meter hoog. Het hout is erg hard. Een balk van cederhout kan honderden jaren dienst doen. Daarom werd het bij grote bouwwerken altijd gebruikt.

Een cederboom heeft geen bladeren, maar naalden, die de bomen het hele jaar door een groene kleur geven. Aan de boom hangen kegels, die veel aan onze denneappels doen denken, en ongeveer even groot zijn.

De koningin van Scheba was vorstin over een wijd en zijd bekend land. Veel mensen uit haar rijk waren kooplieden, die met grote karavanen van land tot land trokken. Met één van deze grote handelskaravanen kwam de koningin naar koning Salomo. Ze gaf rijke geschenken aan Salomo, maar kreeg ze zelf ook van haar gastheer.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Michal - Hagar - Bathseba
Jerobeam - David - Salomo

Zet in de goede volgorde:

Hagar - Bathseba - Jochebed
Lea - Hanna - Sara

D. Leer van buiten! (Herhaling)

Scheppingsdagen

1e dag: het licht.

2e dag: het uitspansel.

3e dag: scheiding tussen water en land; planten en bomen.

4e dag: zon, maan en sterren.

5e dag: vissen en vogels.

6e dag: landdieren en de mens.

De 7e dag bestemde God tot rustdag.

Les 20

VAN JEROBEAM TOT ACHAB

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Zarfath

Izebel

godvrezende

Baäl

gouden kalveren

Elia

de raven

1. De twee delen, waarin het land was verdeeld, noemde men.... .
2. Over Israël heeft geen enkele....koning geregeerd.
3. Jerobeam voerde in Israël de dienst van de.....in.
4. Een zeer goddeloze koning was....
5. Hij was getrouwd met de heidense prinses....
6. Zij voerden in Israël de dienst van....in.
7. De profeet....kwam Achab zeggen, dat het lange tijd niet zou regenen.

Israël en Juda

Krith

Achab

8. Elia ging naar de beek....

9. Hier brachten....hem brood en vlees.

10. Toen de beek droog was, ging hij naar een weduwe te....

B. Om te onthouden:

Elia verborg zich bij de beek Krith en werd daar door raven gevoed. Raven verzamelen zich 's avonds in grote groepen bij de beekjes en rivieren. Het vinden van voedsel voor de jongen is niet altijd even gemakkelijk. Raven eten het liefst het vlees van dode dieren. Slakken, wormen en insecten lusten ze ook wel, maar liever is hun een haas of een vogel, ook al is deze groter dan zichzelf zijn. Het zijn dus wel echte roofvogels. Deze roofvogels nu brachten, naar Gods wil, voedsel voor Elia aan; de beek Krith zelf gaf Elia lange tijd fris drinkwater. Maar toen, door de grote droogte, ook deze beek geen druppel meer bevatte, vertrok hij naar de weduwe te Zarfath.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Izebel - Jozua - Achab
Elia - Krith - Jericho

Zet in de goede volgorde:

David - Salomo - Saul
Samuël - Simson - Achab

D. Leer van buiten!

Jesaja 11:1 en 2a

Want daar zal een rijsje voortkomen uit de afgehouden tronk van
Isaï en een scheut uit zijn wortelen zal vrucht voortbrengen.
En op hem zal de Geest des HEEREN rusten.

Les 21

ELIA

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

<i>Elisa</i>	1. Op de berg.... gingen Elia en de Baälpriesters offeren
<i>Baälpriesters</i>	2. Het offer van.... werd door vuur van de hemel aangestoken.
<i>stenigen</i>	3. Toen riep het volk:
<i>Elia</i>	4. De.... werden gedood.
<i>Naboth</i>	5. Toen kwam er na drie en een half jaar weer....
<i>regen</i>	6. wilde Elia echter laten doden.
<i>Karmel</i>	7. Bij het zomerpaleis van Achab lag de wijngaard van....
<i>ten hemel gevaren</i>	8. Toen Naboth de wijngaard niet aan de koning wilde verkopen, liet Izebel hem....
<i>Izebel</i>	9. Elia is met een vurige wagen en vurige paarden....
<i>De HEERE is God!</i>	10. Zijn opvolger was....

B. Om te onthouden:

Op de Karmel groeiden vele vruchtbomen, vooral olijven. De vruchten van de olijfboom smaken vers erg lekker, maar ze kunnen ook worden ingemaakt. De olie, die uit de olijven geperst wordt, wordt gebruikt om er eten in te bakken. Ook worden er allerlei zalven van gemaakt, die lekker ruiken. De vruchten worden in november of december geoogst. Ze worden meestal niet geplukt, maar met stokken van de bomen geslagen.

Op de helling van de Karmel stond het volk en kon al wat rondom het altaar ge-

beurde goed zien. Dichtbij was een hoog gedeelte. Wie daar opklom zag in de verte de zee. Het knechtje van Elia moest er wel zevenmaal naar toe klauteren, maar toen kon hij ook zeggen: 'Ik zie een wolkje, zo groot als een mannenhand, dat uit de zee opstijgt.' Toen wist Elia, dat God zijn gebed verhoord had en een zware regen een eind zou maken aan de maanden van droogte.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Elia - Saul - Elisa
Jerobeam - Achab - Rachab

Zet in de goede volgorde:

Elia - Eli - Elisa
Isaäk - Izebel - Isai

D. Leer van buiten! (Herhaling)

De plagen van Egypte

1. Water in bloed veranderd.
2. Kikvorsen over het gehele land
3. Stof wordt luizen.
4. Allerlei ongedierte.
5. Veepest.
6. Zweren aan mens en dier.
7. Hagel en vuur.
8. Sprinkhanen.
9. Drie dagen dikke duisternis.
10. Alle eerstgeborenen sterven.

ELISA

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

melaats

geschenk

Naäman —

Jordaan —

twee en veertig —

Bethel

Gehazi

twee berinnen —

zeven

gezond

1. Toen Elisa langs....kwam, riepen kinderen hem na.
2. Er kwamen toen plotseling.... uit het bos.
3. Zij verscheurden....kinderen.
4. De vreemde generaal, die bij Elisa kwam om genezen te worden van zijn melaatsheid, heette....
5. Elisa stuurde hem naar de rivier de....
6. Hier moest hij zich....keer baden.
7. Toen was hij weer....
8. Elisa wilde geen....aannemen.
9., de knecht van Elisa, vroeg er later toch om.
10. Voor straf werd hij....

B. Om te onthouden:

Elisa was een rijke boerenzoon. Toen Elia hem de profetenmantel omwierp, aarzelde hij niet om de beide ossen, waarmee hij aan het ploegen was, te offeren en Elia te volgen. Later zou hij deze mantel van Elia zelf dragen. Zo'n mantel was ruig en harig en geweven van het haar van een kameel. Het was een onmisbaar kledingstuk, vooral voor iemand, die vaak in de openlucht moest slapen. Dan was het een warme deken. Maar als overdag de zon fel brandde, kon men er met een paar

stokken een soort tentje van maken, waardoor men in de koele schaduw kon uitrusten.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Gehazi - Naboth - Elisa
Jordaan - Schelfzee - Naäman

Zet in de goede volgorde:

Naäman - Rehabeam - David
Gehazi - Esau - Jafeth

D. Leer van buiten! (Herhaling)

Zonen van Jakob

Ruben Dan Issaschar
Simeon Naftali Zebulon
Levi Gad Jozef
Juda Aser Benjamin

Les 23

VAN JOSAFAT TOT JOAS

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

zeven

tempel

doden

Joas

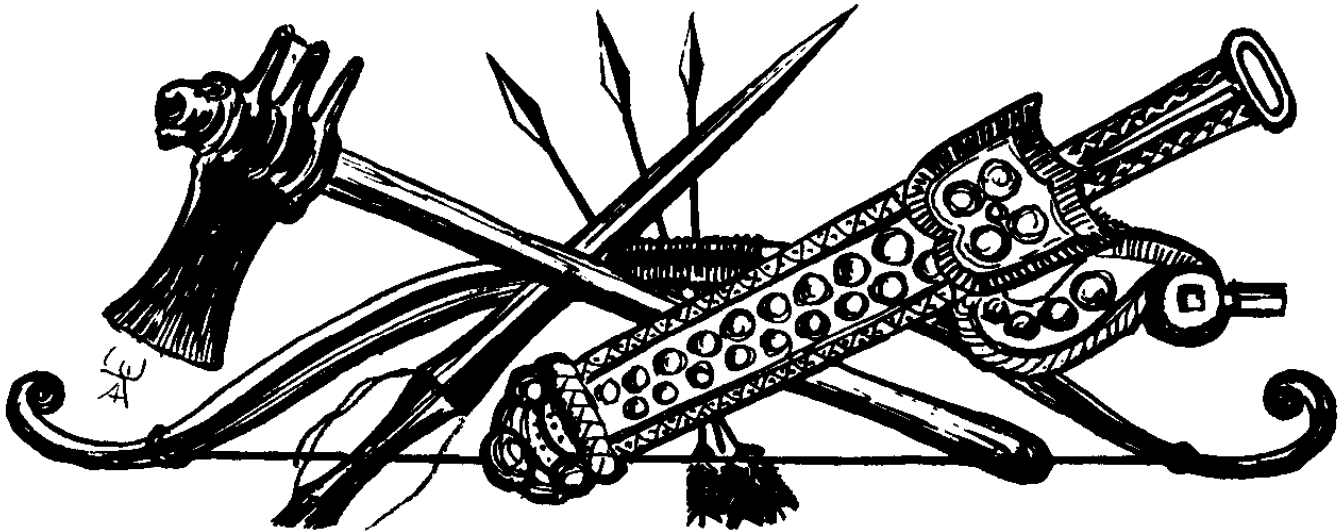
Josafat

Athalia

1. Toen Achab over Israël regeerde, regeerde in Juda de vrome koning....
2. De zoon van Josafat trouwde met de dochter van....
3. Deze dochter heette....
4. Zij voerde in Juda ook de....in.
5. Om zelf koningin te kunnen worden liet ze alle prinses....
6. Alleen de kleine....bleef gespaard.

gedood
Achab
vernield
Baälsdienst

7. De priesters verborgen hem in de....
8. Toen hij....jaar was, werd hij tot koning uitgeroepen.
9. De goddeloze koningin Athalia werd....
10. Het altaar en de tempel van Baäl werden....

B. Om te onthouden:

Deze wapens zien er al net zo onvriendelijk uit, als de geweren van onze tegenwoordige soldaten.

Bijlen, speren, pijl en boog, zwaarden en dolken, het zijn allemaal vreselijke wapens in de hand van een geoefend krijger.

Na koning Josafat regeerde in Juda Josafats zoon Joram. Deze trouwde met Athalia, de dochter van Achab en Izebel.

Door haar kwam de goddeloze Baälsdienst ook naar Jeruzalem. Zo verrees er te Jeruzalem een Baälstempel, terwijl Gods Huis in verval raakte.

Na zijn dood werd zijn zoon Ahazia koning in zijn plaats.

Ahazia luisterde in alles naar zijn boze moeder en naar andere raadgevers uit het huis van zijn grootvader Achab.

Ahazia heeft maar één jaar geregeerd.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Izebel - Jochebed - Athalia
Rehabeam - Gideon - Josafat

Zet in de goede volgorde:

David - Naboth - Jerobeam
Gideon - Kaleb - Eliëzer

D. Leer van buiten! (Herhaling)

Genesis 49:10

De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Dezelve zullen de volken gehoorzaam zijn.

Les 24

HIZKIA

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

<i>weggevoerd</i>	1. In de dagen van Hizkia werd Jeruzalem belegerd door koning.... van Assyrië.
<i>sterven</i>	2. De profeet.... zei tot Hizkia dat de HEERE Jeruzalem verlossen zou.
<i>schatten</i>	3. Door de.... werden duizenden mannen van Assyrië gedood:
<i>vijftien</i>	4. Toen Hizkia erg ziek werd, zei Jesaja tot hem, dat hij....zou.
<i>Sanherib</i>	5. Toen hij bad om genezing, mocht hij nog....jaar leven.
<i>Nebukadnezar</i>	6. Na zijn genezing kwamen de gezanten van....
<i>Jesaja</i>	7. Hizkia liet hun al zijn....zien.
<i>Zedekia</i>	8. Jesaja voorspelde dat al zijn schatten eens naar Babel zouden worden....
<i>Babel</i>	9. Deze wegvoering gebeurde, toen....koning van Babel was.
<i>Engel des Heeren</i>	10. De laatste koning over Juda was....

B. Om te onthouden:

Mozes had tijdens de woestijnreis een koperen slang laten maken. Het volk was weer eens opstandig geweest en had gemopperd over het eten, dat God hun verschaftte. Tot straf verschenen er toen slangen in het kamp van de Israëlieten, waardoor velen gebeten werden. Mozes plaatste nu, op bevel van God, een koperen slang op een grote staak. Wie gebeten was, kon genezen van de slangebeet, als hij opzag naar die koperen slang.

Deze slang was de jaren door trouw bewaard. In de dagen van Hizkia begon men er afgoderij mee te bedrijven en dit wilde de koning in ieder geval voorkomen. Daarom liet Hizkia de slang, die hij Nehustan noemde, stuk slaan.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Nebukadnezar - Babel - Egypte
Sanherib - Ziklag - Assur

Zet in de goede volgorde:

Salomo - Hizkia - Saul
Zedekia - Gideon - Jozua

D. Leer van buiten!

Micha 5:1

En gij, Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda, uit u zal Mij voortkomen die een heerser zal zijn in Israël en wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid.

IN BALLINGSCHAP

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

virige oven

de HEERE dienen

een engel

Daniël

Darius

Kores

Nebukadnezar

opgebouwd

leeuwenkuil

*Sadrach, Mésach en
Abednegø*

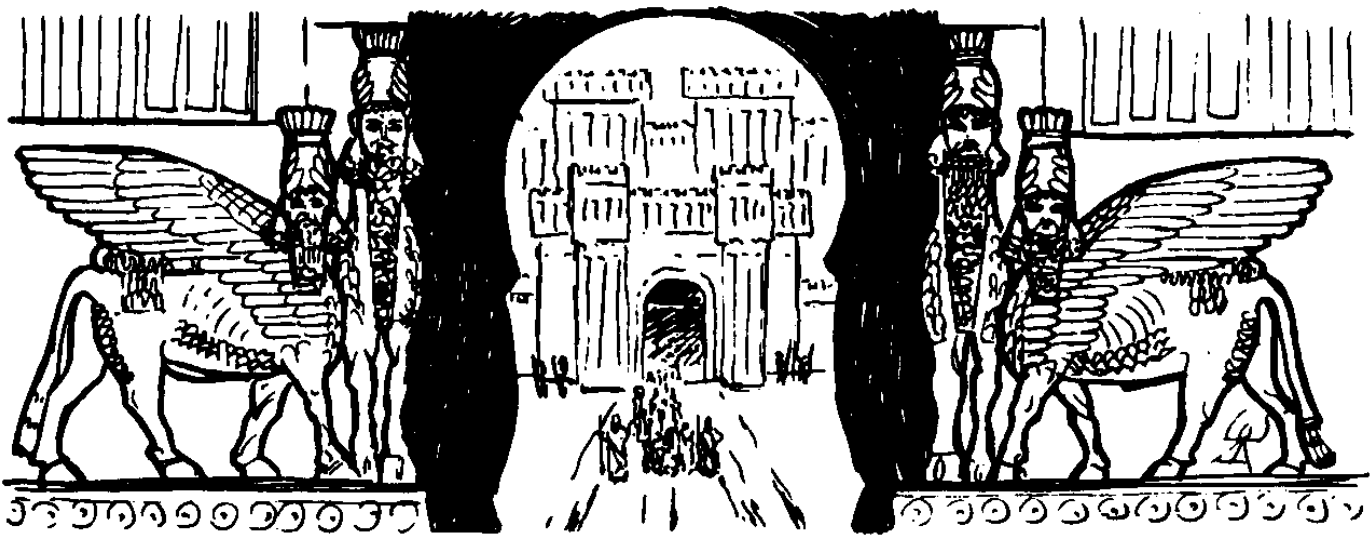
1. Tot de weggevoerden hoorden ook....en zijn drie vrienden.
2. De drie vrienden van Daniël heetten..... .
3. Deze vier vrienden kwamen aan het hof van....
4. Zij bleven ook in het heidense land....
5. Sadrach, Mesach en Abednego werden eens in de....
....geworpen, omdat ze niet voor een beeld wilden knielen.
6. God zond echter...., die ze beschermde in de virige oven.
7. Ook Daniël werd eens wonderlijk bewaard in de....
8. Dat gebeurde toen hij stadhouder was van koning....
9. Toen koning....regeerde, mochten de Joden weer naar hun land terug.
10. Ze hebben de tempel en de muren van Jeruzalem weer....

B. Om te onthouden:

De torenbouw van Babel was al eeuwen en eeuwen voorbij. Babel was in al die honderden jaren een zeer belangrijke plaats geweest. Meerdere malen door vijanden verwoest, was de stad steeds weer herbouwd en steeds mooier en groter.

In de tijd van koning Nebukadnezar was Babel wel heel groot en waren er zeer veel paleizen en andere grote en fraaie gebouwen binnen de poorten van de stad te vinden. Vol trots zei Nebukadnezar dan ook: 'Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb?'

Van al deze grootheid is nu niets meer over. Weg zijn de geweldige muren, die de stad moesten beschermen tegen vijandelijke aanvallen. Weg is het grote waterbekken, van waaruit men de grond rondom de muur geheel onder water kon zetten en de vijand beletten de stad tot aan de muren te naderen. Niets is meer over van al de glorie van Nebukadnezars stad.

Drie en veertig jaren heeft deze koning geregeerd. Heel wat langer dan zijn opvolgers, die meestal door moord om het leven kwamen.

Twintig jaar na de dood van de machtige Nebukadnezar werd Babel belegerd. De toen oud geworden Daniël leefde nog. Hij waarschuwde de nieuwe koning voor het naderende einde van Babel. Het was echter te laat. Diezelfde nacht nog werd Kores of Cyrus als overwinnaar binnen de muren van Babel begroet. Deze nieuwe vorst was erg vriendelijk voor de Joden. Hij gaf hun toestemming naar hun land terug te keren en droeg hun op de tempel te herbouwen.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Daniël - Hizkia - Sadrach
Absalom - Mesach - Abednego

Zet in de goede volgorde:

Daniël - Jesaja - Samuël
Nebukadnezar - David - Darius

D. Leer van buiten!

Johannes 3:16

Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

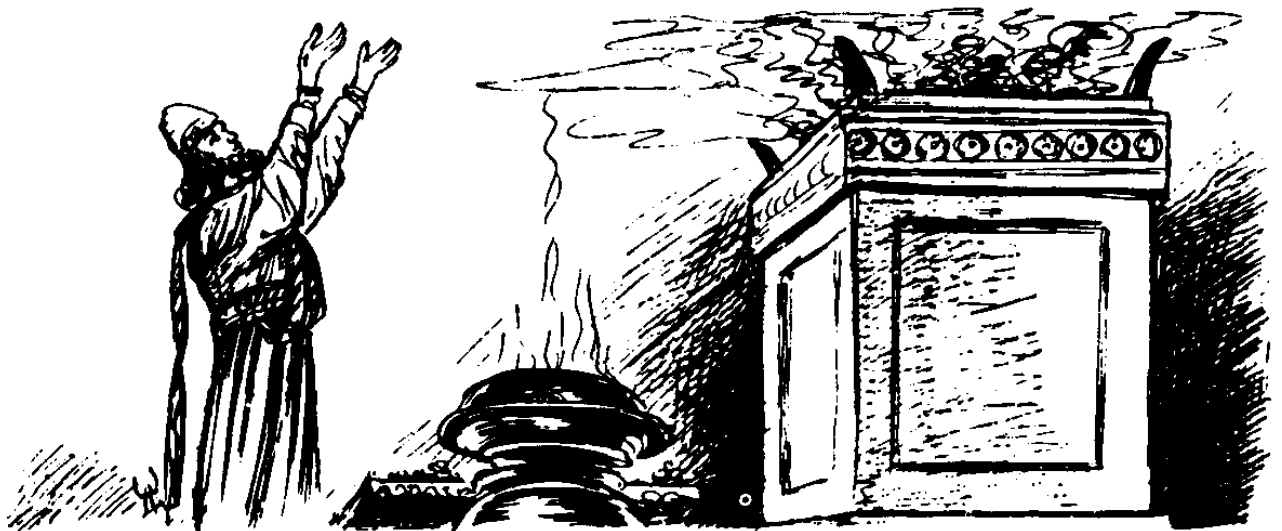
VÓÓR DE GEBOORTE VAN DE HEERE JEZUS

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

- Gabriël
- Nazareth
- Maria
- wegbereider
- spreken
- Zacharias
- de Heere Jezus
- Jozef
- Elisabet
- tempel

1. De vader van Johannes de Doper heette....
2. De naam van zijn moeder was....
3. Johannes de Doper was de.... van de Heere Jezus.
4. Zacharias had van de engel....gehoord, dat hij een zoon zou ontvangen.
5. Zacharias deed toen dienst in de....
6. Omdat hij Gabriël niet geloofde, zou hij voor straf niet kunnen....tot Johannes zou zijn geboren.
7. Een half jaar later stuurde de HEERE de engel Gabriël naar het stadje....
8. In dit stadje woonde....
9. Gabriël zei tegen Maria, dat zij de moeder van.... zou worden.
10. Maria zou gaan trouwen met de timmerman....

B. Om te onthouden:

Het reukofferaltaar stond in het heilige.

De priester, die werd aangewezen, om dienst te doen, bracht de wierook naar het

altaar en offerde daar. Omdat er zoveel priesters waren, werd er geloot, wie dienst mocht doen. Sommigen kwamen nooit aan de beurt.

Zacharias was al oud, toen eindelijk het lot op hem viel. Juist toen hij de gebeden voor het volk opzei, stond de engel links van hem.

Het morgenoffer werd 's morgens om 9 uur gebracht en het middagoffer 's middags om 3 uur.

Zacharias gebruikte een schrijftafeltje.

Dit was een met was bestreken plankje. Hierin kon met een stift worden gekrast. Als men klaar was, deed men een deksel op het tafeltje. Het schrift werd dan niet beschadigd.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Zacharias - David - Elisabet
Jozef - Jozua - Maria

Zet in de goede volgorde:

Zacharias - Salomo - Jesaja
Lea - Maria - Hanna

D. Leer van buiten!

Lucas 2 : 8 en 9

En daar waren herders in diezelfde landstreek, zich houdende in het veld en hielden de nachtwacht over hun kudde.

En zie, een engel des Heeren stond bij hen en de heerlijkheid des Heeren omscheen hen, en zij vreesden met grote vreze.

TOEN DE HEERE JEZUS GEBOREN WERD

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Palestina

1. Toen de Heere Jezus geboren werd, waren de.... de baas in het land Kanaän.

Bethlehem

2. Hun keizer heette....

een stal

3. Het land Kanaän heette toen....

Efratha

4. Keizer Augustus gaf bevel dat alle Joden hun namen en bezittingen moesten laten....

Romeinen

5. Jozef en Maria moesten hiervoor naar....

de Here Jezus

6. Toen ze in Bethlehem aankwamen, was er voor hen geen plaats in de....

de herders

7. Ze vonden toen een plaats in....

Augustus

8. In die nacht werd.... geboren.

herberg

9. De eersten die het Kind kwamen aanbidden, waren....

opschrijven

10. Ze hadden in het veld van.... de boodschap vernomen van de engel.

B. Om te onthouden:

De herberg of karavanserai was een tijdelijk verblijf voor reizigers. Meestal was ze gebouwd om een plein, waarin een bron lag. Vaak stonden daar dan enige dadelpalmen.

Terwijl in het midden een plaats voor de rijdieren was, konden de reizigers verblijven in vertrekken, die tegen de binnenkant van de muur lagen.

De brede poort, waardoor ook de kamelen naar binnen konden gaan, werd 's nachts afgesloten met deuren, die gegrendeld werden.

De reis van Nazareth naar Bethlehem, die Jozef en Maria moesten maken, was niet gemakkelijk.

Men deed er drie dagen over. Omdat de Joden en de Samaritanen vijanden waren, ging de reis niet door Samaria, maar men trok 2 maal de Jordaan over.

De weg van Jericho naar Bethlehem was vooral een heel moeilijk stuk. De weg stijgt dan wel 1000 meter, zodat men de hele weg moet klimmen.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Augustus - Jeruzalem - Rome
Bethlehem - Bethel - Efratha

Zet in de goede volgorde:

Augustus - Nebukadnezar - Darius
Elisabeth - Izebel - Rachel

D. Leer van buiten!

Lucas 2: 10, 11 en 12

En de engel zei tot hen: Vreest niet, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal, namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids. En dit zal u het teken zijn: gij zult het Kindeke vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe.

TOEN DE HEERE JEZUS EEN KIND WAS

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Nazareth
de tempel
de Wijzen

Jezus

Egypte

Simeon

Zaligmaker

twaalf

ster

Herodes

1. Jozef en Maria gaven hun kind de naam....
2. Jezus betekent....
3. Toen het kind veertig dagen was, gingen ze met Hem naar....
4. Hier nam de oude....het kind in zijn armen en zong daarbij een lofzang.
5. Uit een ver land kwamen....om het kind te aanbidden.
6. Een....had hun de weg gewezen.
7. Koning....wilde het kind echter doden.
8. Jozef en Maria vluchtten toen met het kind naar....
9. Toen ze weer terugkwamen, gingen ze in....wonen.
10. Toen de Heere Jezus.... jaar was, ging Hij voor het eerst met Jozef en Maria op het Paasfeest naar Jeruzalem.

B. Om te onthouden:

Vooraf vroeger waren er veel geleerde mannen in het Oosten, die meenden, dat ze in de sterren konden lezen, wat er in de wereld zou gaan gebeuren.

Enige van deze wijze mannen hadden op een avond een ster gezien, zó bijzonder, dat ze zeiden: Er is een koning geboren. Ze vonden uit, dat dit in Jeruzalem moest zijn. Ze gingen op reis en namen geschenken mee: goud, wierook en mirre. Wierook en mirre zijn heel dure harssoorten.

De ster stond boven het huis.

Jozef en Maria woonden dus nog in Bethlehem, nu in een huis. Waarschijnlijk kwamen de wijzen pas een jaar na de geboorte van Jezus in Bethlehem aan.

Herodes was al oud, toen hij de kindermoord beval. Hij is een vreselijk wreed mens geweest. Korte tijd na de kindermoord stierf hij aan een afschuwelijke ziekte, 70 jaar oud.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Zacharias - Herodes - Johannes de Doper
Jeruzalem - Nazareth - Herodes

Zet in de goede volgorde:

Herodes - Achab - Jerobeam
Simeon - Elia - Simson

D. Leer van buiten!

Lucas 2: 13 en 14

En van stonde aan was daar met de engel een menigte des hemelsen heirlegers, prijzende God en zeggende:

Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen!

DE HEERE JEZUS DEED VEEL WONDEREN

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Kana

Nazareth

water in wijn

wonderen

Jordaan

hoveling

Kapernaüm

twaalf

Galilea

Johannes de Doper

1. Toen de Heere Jezus dertig jaar was, werd Hij gedoopt in de....
2.doopte Hem.
3. De Heere Jezus koos.... discipelen uit.
4. Het eerste wonder deed de Heiland op de bruiloft te. ..
5. Daar veranderde Hij.... ..
6. Kana lag in de provincie....
7. In deze plaats genas de Here Jezus later ook de zoon van de....te Kapernaüm.
8. Toen de Heere Jezus in.... gepredikt had, wilde men Hem van de berg afwerpen.
9. Hij ging toen in....wonen.
10. Vooral in deze stad deed de Heiland veel....

B. Om te onthouden:

Een synagoge was een huis, waarin God werd vereerd. In het midden stond de preekstoel. Hier hoorde men de boeken van de profeten lezen en men zong de psalmen.

Blootshoofds mocht men de synagoge niet binnengaan.

De overste van een synagoge las de gebeden, één van de aanwezigen hield soms een preek.

Een bekend overste van de synagoge was Jairus.

De vaten, die in het huis te Kana stonden, waren gevuld met water, waarmee de voeten van de bezoekers werden gewassen. De Joden droegen sandalen en in dit droge, stoffige land werden de voeten heel gauw vuil.

Een slaaf moest daarom de voeten van de gasten wassen. De vaten waren tamelijk groot. Er ging 80–120 liter in.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Kana - Egypte - Galilea
Jozef - Elisabeth - Johannes de Doper

Zet in de goede volgorde:

Samuël - Johannes de Doper - Elia
Sadrach - Zacharias - Salomo

D. Leer van buiten!

Herhaling van: De Wet des HEEREN
(zie les 12 en 17)

Les 30

ZIEKEN GENEZEN EN DODEN OPGEWEKT

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Meer van Galilea

1. In Kapernaüm genas de Heere Jezus eens een.... die door zijn vrienden door het dak voor de voeten van de Heiland werd neergelaten.

Jairus

Bethesda

twalf

verlamde

Judea

Natn

*Petrus, Johannes
en Jacobus*

acht en dertig

knecht 2

2. Ook genas de Heere Jezus hier de.... van een Romeinse hoofdman.
3. Kapernaüm lag aan het....
4. In.... wekte de Heiland de zoon van een weduwe op uit de doden.
5. Toen de Heere Jezus hierna naar Jeruzalem ging, bezocht Hij ook het bad....
6. Daar genas Hij een man, die daar al....jaren ziek gelegen had.
7. Jeruzalem lag in de provincie....
8. Toen de Heere Jezus weer in Kapernaüm terug was, wekte Hij daar het dochtertje van....op uit de doden.
9. Dit meisje was pas....jaar.
10. Alleen de drie discipelen mochten het huis van Jairus mee binnengaan.

B. Om te onthouden:

Een oosters huis had kale witte muren. Ramen kwamen er haast niet in voor. Enkele smalle tralievensters lieten wat licht door. Aan de buitenzijde van het huis was een trap naar het platte dak.

Het dak was een zeer belangrijk onderdeel van een huis. Hier ging men heen om te bidden. 's Zomers sliepen hier ook de mensen. Als er bezoek kwam, ging men vaak naar het dak om daar rustig te kunnen praten. Er werden ook landbouwprodukten gedroogd, zoals vlas.

Om het platte dak moest een muurtje zijn.

Meestal was het dak gedekt met tegels of basaltplaten. Zo'n tegel kon gemakkelijk worden opgetild, als er in huis wat meer licht moest zijn.

Het badwater in Bethesda kwam van tijd tot tijd in beroering. De zieke, die dan het eerst in het water kwam, werd genezen.

Jezus genas in Bethesda iemand op een Sabbat. De genezene ging met zijn slaapmat onder de arm naar huis.... op Sabbat. Dit vonden de Farizeeërs een erge zonde. Het was op het Loofhutfest. Op dit feest dachten de Joden aan de reis door de woestijn. Daar woonde men toen in tenten. Daarom woonde men tijdens dit feest in loofhutten, vaak boven op het dak.

Bethesda betekent: huis van barmhartigheid.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Johannes - Mozes - Jacobus
Kapernaüm - Sinai - Meer van Galilea

Zet in de goede volgorde:

Elisa - Petrus - Jesaja
Potifar - Jairus - Nebukadnezar

D. Leer van buiten!

De 12 discipelen

Simon Petrus en Andréas;
Jacobus en Johannes;
Philippus en Bartholoméüs;
Thomas en Matthéüs;
Jacobus, de zoon van Alphéüs;
Judas Thaddéüs;
Simon Kananites en Judas Iskariot.

WANDELEND OP HET MEER

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Galilea

Petrus

redde

vijfduizend

de golven

Kapernaüm

de stormwind

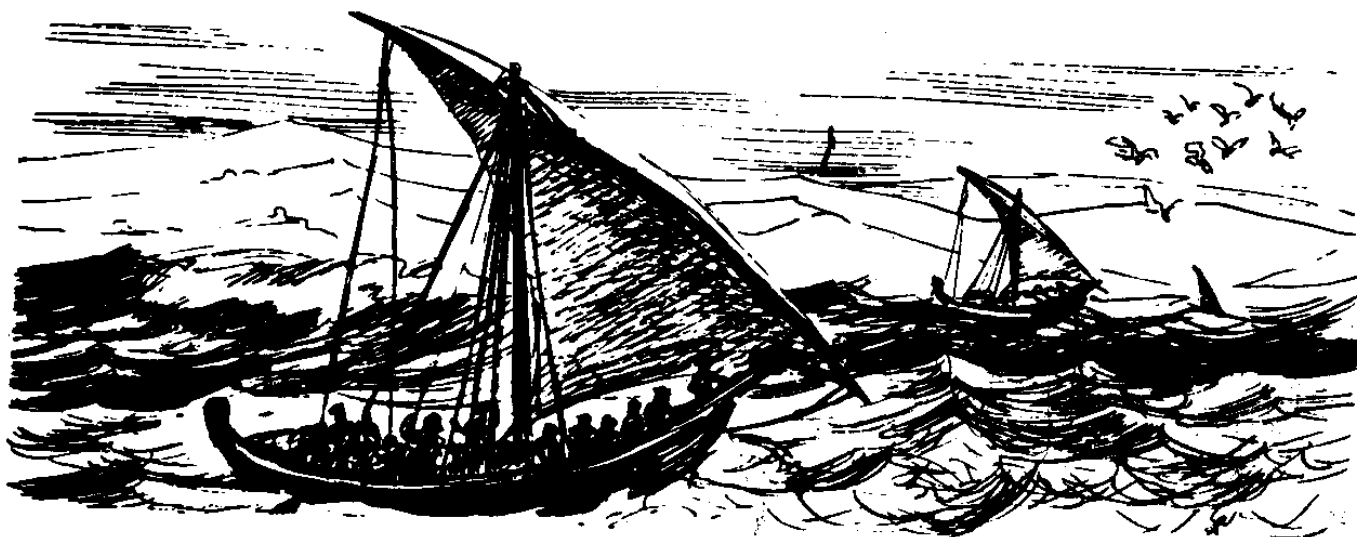
zieken

de Heere Jezus

vijf broden en twee

vissen

1. Eens spijzigde de Heere Jezus.... mannen, behalve nog de vrouwen en kinderen.
2. Hij gebruikte daarvoor slechts.... ..
3. Dat was aan de oever van het Meer van....
4. 's Avonds vertrokken de discipelen met hun schip naar de overkant van het meer, naar K....
5. In de nacht kwam...., wandelend over de golven, naar hen toe.
6. De discipel.... ging over de golven de Heere Jezus tegemoet.
7. Toen hij echter naar....keek, werd hij bang en begon te zinken.
8. De Heiland....hem echter.
9. Toen ze in het schip geklommen waren, ging....liggen.
10. Aan de overkant genas de Heiland weer veel....

B. Om te onthouden:

De vissersscheepjes, die op het meer van Genesareth gebruikt werden, waren niet groot; ongeveer 5 tot 6 meter lang.

Het gebeurt nog wel, dat over de bergen plotseling een hevige storm komt neervallen op het meer. De scheepjes kunnen dan gemakkelijk omslaan.

De ereplaats van het scheepje was de achtersteven. Hier lag meestal ook een oorkussen.

De riemen, waarmee de vissers roeiden, waren soms wel 4 meter lang.

Het meer van Genesareth is ingesloten door bergen. Het ligt 200 meter lager dan de Middellandse zee. Er zit veel vis in het meer.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Petrus - Johannes - David
Jeruzalem - Judea - Midian

Zet in de goede volgorde:

Abram - Jacobus - Noach
Maria - Lea - Bathseba

D. Leer van buiten! (Herhaling)

Micha 5:1

En gij Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda, uit u zal Mij voortkomen, die een heerser zal zijn in Israël, en wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid.

NAAR JUDEA

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

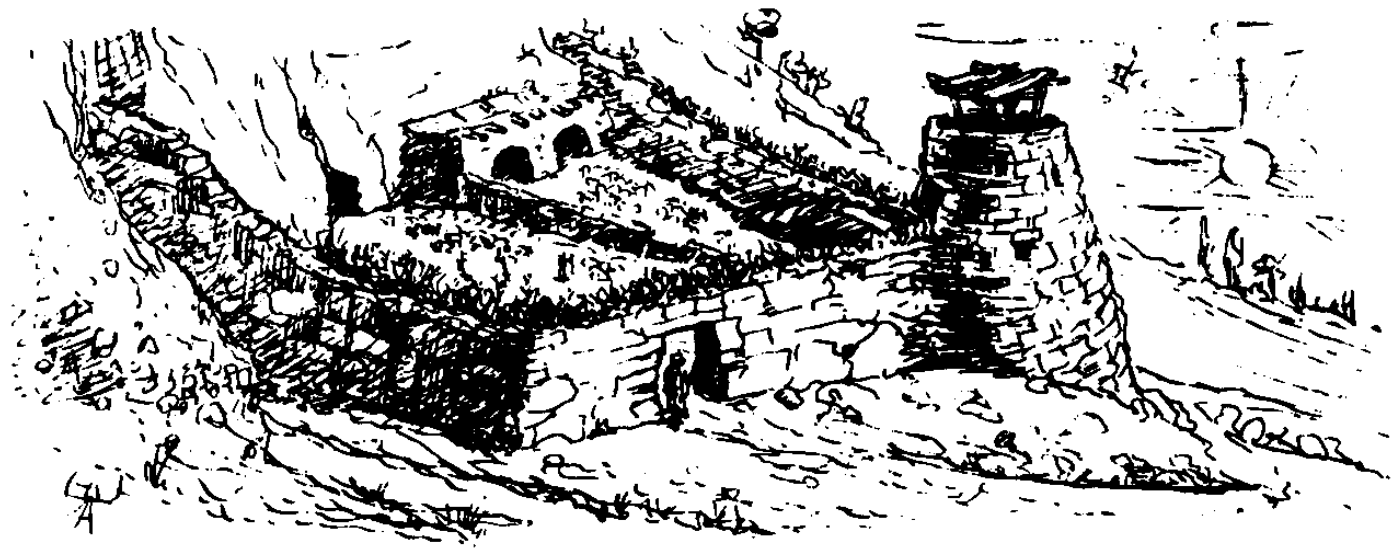
<i>Judea\</i>	1. Toen de Heere Jezus op een hoge berg in Galilea was om te bidden, verschenen aan Hem.... ..
<i>Jeruzalem/</i>	2. Op deze berg waren ook de discipelen.... ..
<i>Herder</i>	3. Hierna ging de Heere Jezus weer van Galilea naar
<i>Mozes en Elia</i>	4. Hij ging naar het dorpje....., dat in de buurt van Jeruzalem lag.
<i>gelijkenissen</i>	5. Hij logeerde daar bij twee zusters en een broer:....
<i>Samaritaan</i>	6. 's Nachts was Hij vaak op een berg in de buurt. Dat was de....
<i>Martha, Maria en Lazarus</i>	7. Overdag ging Hij vaak naar de stad J....., om tot de mensen te spreken.
<i>Olijfberg</i>	8. Vaak deed de Heere Jezus dat door het vertellen van verhalen, die we....noemen.
<i>Bethanië</i>	9. Een bekende gelijkenis is die van de barmhartige....
<i>Petrus, Johannes en Jacobus</i>	10. Ook is heel bekend de gelijkenis van de Goede....

B. Om te onthouden:

De schaapskooi was een omheinde ruimte voor de schapen. De 'muur' was meestal voorzien van doorntakken, waarover dieven niet gemakkelijk konden binnenklimmen. Bij de poort hield een wachter ook 's nachts de wacht. Bij het verlaten van de schaapskooi stond de herder in de opening en riep de namen van zijn schapen één voor één. Zijn schapen kenden zijn stem en volgden hem.

Meestal was er meer dan één kudde in één schaapskooi.

De geschiedenis, die Jezus vertelde in de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan, speelde zich af op de weg van Jericho naar Jeruzalem. Dit was een erg gevaarlijke omgeving. Er waren daar veel spelonken en hollen: een echt terrein voor rovers. De Samaritaan goot olie in de wonden van de beroofde.

Olie is in het oosten een heel kostbaar produkt. Iedere reiziger neemt het mee. Denk aan Jakob. Toen hij vluchtte, had hij niets anders bij zich dan een kruikje olie. Olie zuivert de wond en verzacht de pijn.

De Samaritaan gaf aan de waard twee penningen. Dat is ongeveer het geld, waar een werkman twee dagen voor moest werken.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Mozes - Rachab - Elia
Lazarus - Martha - Nain

Zet in de goede volgorde:

Achab - Lazarus - Eli
Martha - Athalia - Hagar

D. Leer van buiten (Herhaling)

De plagen van Egypte

1. Water in bloed veranderd.
2. Kikvorsen over het gehele land.
3. Stof wordt luizen.
4. Allerlei ongedierte.
5. Veepest.
6. Zweren aan mens en dier.

7. Hagel en vuur.
8. Sprinkhanen.
9. Drie dagen dikke duisternis.
10. Alle eerstgeborenen sterven.

Les 33

LAZARUS EN BARTIMEÛS

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

<i>Bethanië</i> <i>gestorven</i> <i>bedelen</i> <i>Lazarus</i> <i>Jericho</i> <i>Bartiméüs</i> <i>twee</i> <i>genezen</i> <i>opgewekt</i> <i>Martha en Maria</i>		1. Toen de Heere Jezus in Perea was, kreeg Hij een boodschap dat....ziek was. 2. De zusters van Lazarus heetten.... .. 3. Zij woonden te.... 4. Na.... dagen ging de Heere Jezus naar Bethanië. 5. Toen Hij daar aankwam, was Lazarus reeds.... 6. De Heiland heeft hem toen uit de doden.... 7. In de buurt van.... ontmoette de Heere Jezus een blinde. 8. Deze zat langs de weg te.... 9. Deze blinde bedelaar heette.... 10. Toen hij de Heiland vroeg om weer ziende te mogen worden, werd hij door de Heere Jezus....

B. Om te onthouden:

In Kanaän hadden de meeste mensen een eigen graf, meestal in een tuin gelegen. Zo'n graf was gemetseld of uitgehouwen in een rotswand. De opening van het graf werd gesloten met stenen, die veel leken op onze molenstenen. De opening was niet meer dan een meter hoog. Iemand, die in het graf wilde gaan, moest zich dus diep bukken.

Het graf zelf was vaak 3 meter lang en breed en 2 meter hoog. In de wand waren nissen uitgehouwen, waarin de doden werden geschoven. Langs de wanden van het graf stonden banken, waarop de eerste dagen de rouwklagers zaten.

De Heere Jezus heeft driemaal een dode opgewekt:
een meisje, dat pas gestorven was, en nog thuis was;
een jongeman, die naar het graf gebracht werd;
een volwassene, die al vier dagen in het graf had gelegen.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Bethanië - Lazarus - Nazareth
Jericho - Galilea - Bartiméüs

Zet in de goede volgorde:

Rebekka - Bartiméüs - Jozua
Petrus - Pinehas - Kaleb

D. Leer van buiten! (Herhaling)

Johannes 3:16

Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

VAN JERICHO NAAR BETHANIË

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Bethanië

wilde vijgeboom

Olijfberg

tollenaar

Jeruzalem

klein

Zachéüs

Bethphagé

discipel

logeren

1. In Jericho woonde een rijke....
2. Deze tollenaar heette....
3. Omdat hij erg.... was, kon hij door de schare de Heere Jezus niet zien.
4. Hij klom toen in een....
5. De Heere Jezus riep hem uit de boom en ging bij Zachéüs....
6. Toen werd ook Zachéüs een.... van de Heere Jezus.
7. Van Jericho vertrok de Heiland weer in de richting van J....
8. Vlak bij Jeruzalem lag een berg, de....
9. Aan de voet van de Olijfberg lag het dorpje....
10. Daar vlakbij lag nog een ander dorpje, dat....heette

B. Om te onthouden:

De vijgeboom kan ongeveer 7 meter hoog worden.

Vlak bij de grond beginnen de takken al. Men kan er dus gemakkelijk in klimmen. De takken buigen naar beneden, zodat onder de vijgeboom een soort prieeltje ontstaat.

De vijgeboom draagt bijna het hele jaar vruchten. Ze zitten tussen en onder de bladeren verscholen.

De tollenaars betaalden aan de Romeinen een som geld. Ze kregen daarvoor het recht om belasting te heffen. De tollenaar nam het niet zo nauw. Hij durfde veel meer te vragen, dan waarop hij recht had. Daarom verachtte een Jood de tollenaar en stelde hem gelijk met een rover.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Bethanië - Kapernaüm - Bethfagé
Jericho - Zachéüs - Jaïrus

Zet in de goede volgorde:

Jaïrus - Jethro - Elisa
Hizkia - Salomo - Herodes

D. Leer van buiten!

Herhaling van: Lucas 2:8-14
(zie les 26 tot en met 28)

Les 35

TE BETHANIË

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

*Martha, Maria en
Lazarus*

dertig-zilverlingen

Judas Iskariot

Bethanië

overpriesters

1. Vlak voor het Paasfeest nam de Heere Jezus deel aan een maaltijd in het huis van....
2. Dit was te....
3. Ook M....., M.....en L..... waren aanwezig.
4. Tijdens de maaltijd zalfde....de Heiland.
5. Ze gebruikte daarvoor een.....

*albasten kruik
met mirre
een dief
Maria
verkwisting*

Simon de melaatse

6. De discipelen vonden dit
7. Vooral....had de mirre liever verkocht.
8. Judas zei dit echter omdat hij....was.
9. Deze Judas ging naar de.... om de Heere Jezus te verraden.
10. Zijn verradersloon bedroeg....

B. Om te onthouden:

In het Oosten had men meestal kleine tafeltjes, waaraan 3 mensen konden aanliggen. De middelste van deze drie was de voornaamste. De tafels waren lager dan bij ons, omdat men aanlag op een soort divan. Men steunde daarbij op de éne elleboog.

De gastheer ontving zijn gasten in de poort van zijn huis en begroette ze met een kus.

Zalven gebeurde in het Oosten dagelijks. Gasten werden meestal met kostbare olie gezalfd, vooral de voeten, de handen en het hoofd. Door de olijfolie, die al een fijne geur had, mengde men nog vaak welriekende kruiden. Deze fijne olie werd vaak verkocht in dunne flessen, waarvan men de hals gemakkelijk met de hand kon afbreken.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Petrus - Jaïrus - Judas Iskariot
Bethanië - Jacobus - Simon de melaatse

Zet in de goede volgorde:

Zachéus - Naāman - Absalom
Izebel - Athalia - Judas Iskáriot

D. Leer van buiten! (Herhaling)

Jesaja 11:1 en 2a

Want daar zal een rijsje voortkomen uit de afgehouden tronk van
Isaï en een scheut uit zijn wortelen zal vrucht voortbrengen.
En op hem zal de Geest des HEEREN rusten.

Les 36

DE KONINKLIJKE INTOCHT

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

<i>tempel</i>	1. In de buurt van de Olijfberg liet de Heere Jezus door twee van zijn discipelen een....halen.
<i>intocht</i>	2. Hierop reed de Heiland....binnen.
<i>kooplieden</i>	3. Zo hield de Heere Jezus zijn koninklijke....
<i>rovershol</i>	4. De mensen zongen en spreidden.... op de weg.
<i>ezelin</i>	5. In Jeruzalem ging de Heere Jezus naar de....
<i>kinderen</i>	6. Daar verdreef Hij de....
<i>zieken</i>	7. Hij zei dat de tempel een bedehuis was, maar dat de kooplieden het tot een....maakten.
<i>Jeruzalem</i>	8. Toen zongen in de tempel, ter ere van Hem, de....
<i>Bethanië</i>	9. In de tempel kwamen veel...., die door de Heiland werden genezen.
<i>kleren en takken</i>	10. Aan het eind van de dag ging de Heere Jezus weer naar B.... waar Hij overnachtte.

B. Om te onthouden:

De palmboom had heel lange takken, soms wel 5 meter lang.

Aan de bomen kwamen grote trossen dadels te hangen.

De palmboom kan wel 200 jaar oud worden.

Vooraf Jericho was bekend om de vele palmbomen, die daar groeiden. Men noemde het daarom wel de Palmstad.

De palmtakken, die men bij de intocht van Jezus in Jeruzalem had, waren takken uit Jericho, die daar op feestdagen werden verkocht.

Jezus reinigde het tempelplein na zijn intocht in Jeruzalem. Deze tempelmarkt was zeer druk. De hogepriester verdiende er erg veel geld mee.

Er werden soms wel 18000 paasofferdieren verhandeld.

Geen wonder, want er kwamen in sommige jaren wel 200.000 mensen naar Jeruzalem.

Voor de goedkopere offerdieren, de duiven, werd soms zóveel betaald, dat men voor dezelfde prijs buiten Jeruzalem er wel 100 had kunnen kopen.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Tempel - Hebron - Jeruzalem
Olijfberg - Sinaï - Babel

Zet in de goede volgorde:

Darius - Sanherib - David
Jozua - Daniël - Salomo

D. Leer van buiten! (Herhaling)

De 12 discipelen

Simon Petrus en Andréas;
Jacobus en Johannes;
Philippus en Bartholoméüs;
Thomas en Matthéüs;
Jacobus, de zoon van Alphéüs;
Judas Thaddéüs;
Simon Kananites en Judas Iskáriot.

Les 37

DE HEILAND VERRADEN

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

overpriesters

Malchus

geleden

voeten gewassen

gevangen te nemen

Judas

een kus

Gethsémane

Kajafas

*Petrus, Johannes
en Jacobus*

1. Vóór de Heiland het Paasfeest vierde, heeft Hij eerst de.... van zijn discipelen....
2. Tijdens het Paasmaal wees Hij.... aan als zijn verrader
3. Toen ging Judas naar de....
4. Toen zij gezongen hadden, ging de Here Jezus met zijn discipelen naar de hof van....
5. Alleen de drie discipelen.... ..gingen met de Heiland de hof binnen.
6. In deze hof heeft de Heere Jezus heel erg....
7. Later kwam Judas met een schare, gewapend met zwaarden en stokken om Hem....
8. Judas verraadde zijn meester met....
9. Petrus wilde de Heiland verdedigen en sloeg het oor van....af.
10. De Heere Jezus genas het echter en liet zich toen vrijwillig naar....brengen.

B. Om te onthouden:

Een man, die een kruik water droeg, liep in de gaten.
Water dragen was in Kanaän het werk van vrouwen.
Het water werd bij de bron, die bij ieder dorp lag, gehaald.
De kruik werd op het hoofd of op de schouder gedragen.
Deed een man dat werk, dan was dat dus iets bijzonders.

In Gethsémané groeiden veel olijven. Gethsémané betekent eigenlijk olijvenpers.

Het wassen van de voeten was slavenwerk.
De vrouw moest het voor haar man doen, de kinderen voor de ouders en de slaaf voor zijn heer.
Jezus vond het niet erg, het minste slavenwerk te doen.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Kajafas - Zachéus - Malchus
Olijfberg - Bartiméüs - Gethsémané

Zet in de goede volgorde:

Josafath - Saul - Malchus
Mirjam - Hagar - Martha

D. Leer van buiten! (Herhaling)

Genesis 3:15

En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw,
en tussen uw zaad en tussen haar zaad;
dat zal u de kop vermorzelen,
en gij zult het de verzenen vermorzelen.

Les 38

VOOR KAJAFAS EN PILATUS

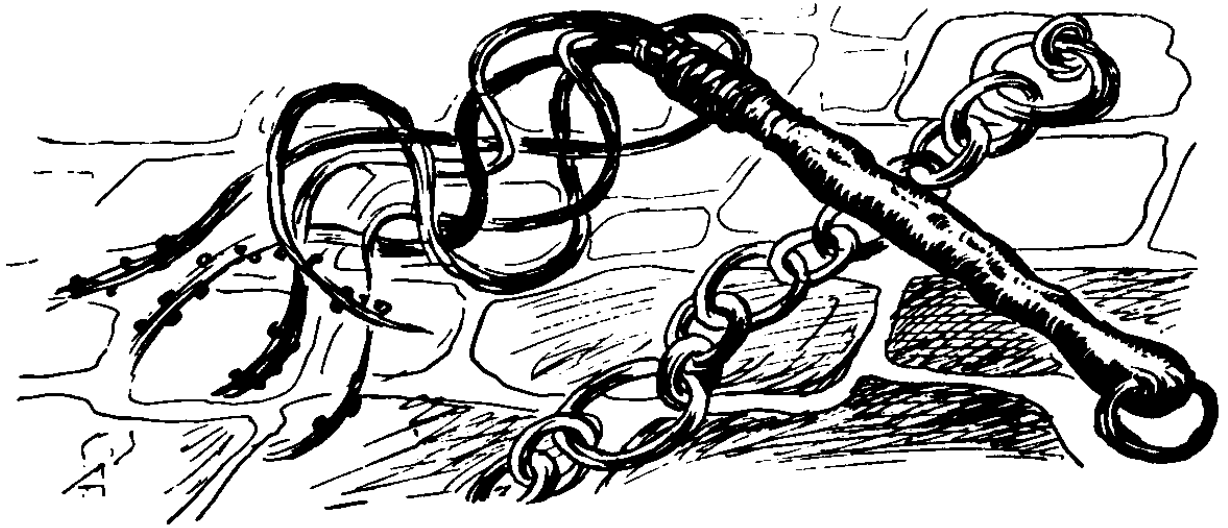
A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

<i>een doornen kroon</i>	1. Toen de Heere Jezus voor de Joodse Raad stond, ver- loochende....Hem tot driemaal toe.
<i>Joodse Raad</i>	2. Toen Petrus dit gedaan had, was hij daarover erg....
<i>gekruisigd</i>	3. De....verklaarde de Heiland des doods schuldig.
<i>bedroefd</i>	4. Men wilde niet geloven, dat de Heere Jezus.... was.
<i>Herodes</i>	5. Ze brachten de Heiland naar de stadhouder....
<i>Barabbas</i>	6. Pilatus zei echter dat de Heere Jezus.... was,
<i>Petrus</i>	7. Toen Pilatus hoorde dat de Heere Jezus uit Galilea af- komstig was, stuurde hij de Joden met de Heere Jezus naar....
<i>onschuldig</i>	8. Toen zij weer terugkwamen, liet Pilatus de Joden kiezen tussen de Heere Jezus en....
<i>de Zoon van God</i>	9. De Joden kozen Barabbas. En Pilatus gaf de Heere Jezus over om....te worden.
<i>Pilatus</i>	10. De soldaten bespotten de Heiland en kroonden Hem met

B. Om te onthouden:

Geselen is een vernederende straf. Een Romeins burger mocht niet gegeseld worden.
De gesel was een stok met daaraan een paar riemen.
Aan de riemen waren stukjes zink of ijzer bevestigd.

Deze geselstraf was soms zo hevig en de slagen kwamen zo hard neer op de gebogen, blote rug van de gestrafte, dat deze eraan bezweek.

Judas ontving 30 zilverlingen voor zijn verraad.

Wanneer iemand een slaaf kocht, moest hij voor zo'n man meestal veel meer betalen. Jezus was dus voor de Overpriesters niet meer waard dan een heel slechte slaaf.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Kajafas - Joodse Raad - Johannes de Doper
Pilatus - Zacharias - Herodes

Zet in de goede volgorde:

Ruben - Pilatus - Rehabeam
Barabbas - Naboth - Jerobeam

D. Leer van buiten!

De kruiswoorden

1. Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.
2. Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.
3. (Tot Maria:) Vrouw, zie, uw zoon.
(Tot Johannes:) Zie, uw moeder.
4. Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?
5. Mij dorst.
6. Het is volbracht.
7. Vader, in uw handen beveel Ik mijn geest.

RONDOM PASEN

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

rovers

Olijfberg

de Zending

opgewekt

Evangelie te

verkondigen

verschenen

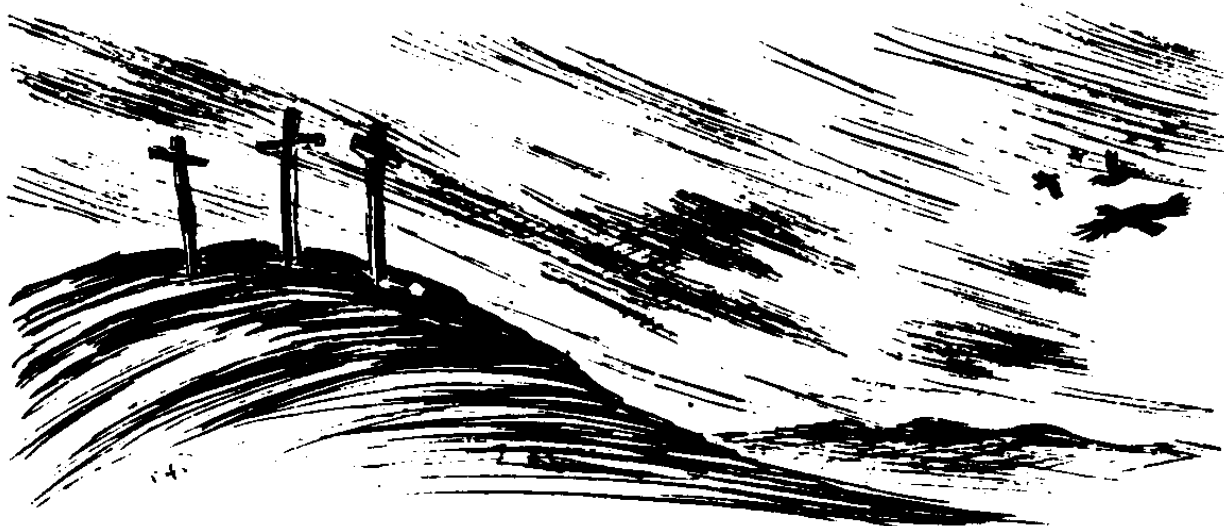
Golgotha

*Jezus Nazareeër, de
Koning der Joden*

*Jozef van Arimathéa
en Nicodemus*

*dood van de Heere
Jezus*

1. Op Goede Vrijdag herdenken wij de....
2. De kruisiging vond plaats op de heuvel....
3. De Heiland werd gekruisigd tussen twee....
4. Boven het kruis stond het opschrift:....
5. Toen de Heiland gestorven was, hebben.... Hem begraven.
6. Op de derde dag is de Heere Jezus.... uit de doden.
7. Hij is daarna aan vele discipelen....
8. Veertig dagen na zijn opstanding is de Heiland van de....ten hemel gevaren.
9. Toen gaf Hij zijn discipelen bevel overal het....
10. Aan dit bevel moeten ook wij gehoorzamen. Wij kunnen dit doen door te bidden en geld te geven voor....

B. Om te onthouden:

De kruiseling moest zelf de dwarsbalk naar de plaats dragen, waar hij zou worden gekruisigd. De lange balk lag daar dan gereed.

Een veroordeelde mocht alleen in het donker begraven worden.
Bij het licht van een oliepitje werd Jezus' lichaam ter ruste gelegd, nadat het gewikkeld was in fijn lijnwaad, waartussen balsem was gelegd.
Voor het balsemen werd aloë en mirre gebruikt.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Nicodemus - Kajafas - Jozef van Arimathéa
Goede Vrijdag - Olijfberg - Pasen

Zet in de goede volgorde:

Petrus - Elia - Aäron
Methusalah - Daniël - Elisa

D. Leer van buiten!

Matthéüs 28:1-4

En laat na de sabbat, als het begon te lichten tegen de eerste dag der week, kwam Maria Magdalena en de andere Maria, om het graf te bezien.

En zie, daar geschiedde een grote aardbeving; want een engel des Heren nederdalende uit de hemel kwam toe, en wentelde de steen af van de deur, en zat op dezelve.

Zijn gedaante was gelijk een bliksem en zijn kleding wit gelijk sneeuw. En uit vrees van hem zijn de wachters zeer verschrikt geworden, en werden als doden.

RONDOM PINKSTEREN

A. Invullen!

De namen en woorden kiezen uit de lijst voor de kantlijn.

Stefanus

Jacobus

engel

Pinksterfeest

vijfduizend

Herodes

Heilige Geest

Petrus

Rome

Paulus

1. Tien dagen na de Hemelvaart van de Heere Jezus was het....
2. Toen werd de.... uitgestort.
3. De apostel....hield een grote rede tot het volk.
4. Tijdens dit feest werden wel....mannen gedoopt.
5. Later begon echter de vervolging. De diaken....werd gestenigd.
6. De apostel....werd door Herodes met het zwaard gedood.
7. Ook Petrus werd door....gevangen genomen.
8. Een....heeft hem echter bevrijd.
9. De apostel, die grote reizen heeft ondernomen, om overal het Evangelie te gaan verkondigen, was....
10. Deze Paulus werd later als gevangene gevoerd naar....

B. Om te onthouden:

Als een misdadiger in de gevangenis werd opgesloten en hij moest goed worden bewaakt, dan zette men hem in het blok. De voeten werden dan tussen de twee balken gestoken en deze werden met ijzeren bouten aan elkaar vastgemaakt.

Stenigen was in de oude tijd een straf, die door het volk werd voltrokken, nadat de getuigen als eersten de stenen hadden gegooid.

Het was een vreselijk toneel, waarbij de mensen, die de straf uitvoerden meestal doorgingen, tot de dood van de gestenigde was ingetreden.

C. Welke naam hoort er niet bij?

Petrus - Paulus - Samuël
Paulus - Kapernaüm - Rome

Zet in de goede volgorde:

Bartholoméüs - Abner - Mozes
Eli - Matthéüs - Gideon

D. Leer van buiten!

Matthéüs 28:5-8

Maar de engel antwoordende zei tot de vrouwen:

Vreest gijlieden niet; want ik weet dat gij zoekt Jezus, die gekruisigd was;

Hij is hier niet; want Hij is opgestaan, gelijk Hij gezegd heeft.

Komt herwaarts, ziet de plaats waar de Heere gelegen heeft.

En gaat haastelijk heen en zegt zijn discipelen dat Hij opgestaan is van de dooden; en zie, Hij gaat u voor naar Galiléa; daar zult gij Hem zien. Zie, ik heb het ulieden gezegd. En haastelijk uitgaande van het graf met vreze en grote blijdschap, liepen zij heen om hetzelfde zijn discipelen te boodschappen.

INHOUD

	Pag.
1. De eerste mensen	5
2. Van Adam tot Abram	6
3. Het gezin van Abram	8
4. Jakob	9
5. Jozef	11
6. Jozef in Egypte	13
7. Israël in Egypte	15
8. Mozes	17
9. Op weg naar Kanaän	19
10. Bij de Sinaï	21
11. Aan de grens van Kanaän	23
12. Gideon en Simson	25
13. Eli en Samuël	27
14. Saul en David	29
15. David aan het hof van Saul	31
16. Davids omzwervingen	33
17. David wordt Koning	35
18. Koning David	37
19. Salomo	38
20. Van Jerobeam tot Achab	40
21. Elia	42
22. Elisa	44
23. Van Josafat tot Joas	45
24. Hizkia	47
25. In ballingschap	49
26. Vóór de geboorte van de Heere Jezus	51
27. Toen de Heere Jezus geboren werd	53
28. Toen de Heere Jezus een kind was	55
29. De Heere Jezus deed veel wonderen.	57
30. Zieken genezen en doden opgewekt	58
31. Wandelend op het meer	61
32. Naar Judea	63
33. Lazarus en Bartiméüs	65
34. Van Jericho naar Bethanië	67
35. Te Bethanië	68
36. De koninklijke intocht	70
37. De Heiland verraden	72
38. Voor Kajafas en Pilatus	74
39. Rondom Pasen	76
40. Rondom Pinksteren	78